

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
Heti soronként egyszer 20 fillér.
Minden soronként 10 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, július 3.

(Köteles közlés.) 653—1907. B. szám. Másolat.
Ő Felsége a király nevében! Az aradi kir. törvényszék mint büntető bíróság, a Bittó József kir. törvényszéki bíró elnöke alatt, Nagy József kir. törvényszéki bíró és Uray József kir. törvényszéki al-bíró, valamint Seybold Kálmán kir. törvényszéki aljegyző, mint jegyzőkönyvvezető részvétele mellett — a vádhatárnak 1906. évi 15832. és 1907. évi 3842. szám alatt kelt vádhatározataiban Stauber József és Hegedüs Loránt ellen, egyrendbeli nyomtatvány útján, folytatolag elkövetett rágalmozás és becsületsértés vétsége miatt foglalt vád fölött, — a kir. törvényszéknek 1907. évi 12775. szám alatt kelt végzése folytán dr. Balassa Ármin ügyvéd, mint főmagánvádló képviselőjének a szabadlábban lévő vádlottaknak dr. Sugár Jenő ügyvéd, mint védőnek jelenlétében, 1907. évi október hó 25-ik napján Aradon megtartott nyilvános főtárgyalás alapján a vád- és védelem meghallgatása után következőleg ítelt: Stauber József nagyoregi születési és aradi lakos 36 éves, izraelita, nős, 3 gyermeke van, főszerkesztő, vagyonnal bíró, katonai kötelezettségének eleget tett, vádlott bűnösnek mondatik ki a btkv. 258. §-a a ütköző és btkv. 259. §-a szerint minősülő egyrendbeli nyomtatvány útján folytatolag elkövetett rágalmozás vétségében, mert az „Aradi Közlönynek” 1905. évi szeptember hó 10-én megjelent 209-ik számában „Amiről beszélnek” — „A Jósággkormányzó ur” című cikkben. — „E panaszában nem az érdekel minket csupán, hogy mily nagy válságba sodorta Dessewffy Béla püspöki kormányzó a csanádi püspöki uradalmat. Bár ez a körülmény is fontos ez ügyben, de mégis ha még — a visszaélések által teremtett helyzet alatt úgy áll is az uradalom kasszája, hogy a püspöki udvar temesvári konyhájára szükséges pénzüsszeget nem tudják elküldeni a makói pénztárnak a püspök (nyomás hiányossága miatt egy sor kihagyva) leg avagy jöhizsemülog követte-e el a eselekményeket, amelyek már teljes csunyaságokban állanak előttünk, azt ma még nem is tudhatjuk és nem is a mi feladatunk, hogy ez után kutassunk. Tény azonban az, hogy a jósággkormányzó ellen a feljelentést a káptalannál megtették s e feljelentés-

ben egyenként felsorolvák azok a nagymérvű és súlyos visszaélések, amelyek nemcsak a jósággkormányzó működését világítják meg a maga bűnös valóságában s amelyek nemcsak a püspöki vagyon védelmét emésztették fel, hanem immár magát a püspöki vagyon állagát is megtámadják. Itt az ideje tehát ezzel a helyzettel fen a minisztériumban is sürgősen foglalkozzanak s mielőbb való vizsgálata ot tartsanak a történt visszaélések kiderítésére és az ázsiai gondolkodás megszüntetésére.”

Ugyanazon számának „Csanádi püspökség panamaja, A jósággkormányzó üzelve” című cikkben: „Nagyszabásu panamáról rántotta le a leplet a makói ujság legutóbbi száma. A csanádi püspöki uradalom legelső tisztviselője Dessewffy Béla jósággkormányzó, aki közeli rokonságban van, Dessewffy Sándor csanádi megyés püspökkel és ezen a révén jutott a dusan jövedelmező tekintélyes állásába, százezrekkel károsította meg a püspöki uradalmat.” „Régen szárnyalt, bujkált a hír, hogy a csanádi püspöki uradalomnak nincs rendben a szénája, mert a nagy területű birtok nem nyújt annyi jövedelmet, amennyi elég volna a temesvári püspöki konyha szükségletének fedezésére. Hová lett a temérdek kincs melyet bőségesen hozott a nagyterjedelmű föld és más olyan fekvőség, a mely növelte a püspöki uradalom jövedelmét. Ez képezte hosszú időn át a püspöki uradalom titkáranak beszéd tárgyát. Végre rájöttek az éber tisztviselők arra, hogy kell lenni olyannak is közöttük, ki az idegen vagyont saját céljaira használja fel. Nem kellett sokáig törni a fejüket, megtalálták a bűnös üzelmek megtestesült alakját, nem ugyan maguk között, hanem annak az embernek a személyében, ki teljhatalommal volt felruházva, ki mint az uradalom jósággkormányzója, felvette a jövedelmek-t és azt a saját céljaira használta fel. Ez az ur volt Dessewffy Béla jósággkormányzó, aki csak magából a püspöki pénztárból hetvenezer koronát vett fel és erről az összegről mind a mai napig elfeltett elszámolni.

Egész lajstrom telik ki azokból a bűnös üzelmekből, amelyekkel Dessewffy Béla jósággkormányzó a „püspöki uradalmat megfosztotta jövedelmeitől. Mióta az ex-lex állapot kezdetét vette, mindennemű

adófizetést beszüntetett. Annál meglepőbb és a jósággkormányzóra nézve súlyosabb természetű az a körülmény, hogy bár az uradalomnak körülbelül 100,000 koronára rug az évi adója, melyből az idén egy fillért sem fizettek be, mégis több mint 220000 korona hiány támadt az uradalom jövedelmeiben. Ha tovább is úgy tartott volna a gazdálkodás, akkor a jövő év augusztusában fél millió korona kölcsönt kellett volna felvenni, hogy a püspöki uradalom szükségleteit fedezhessék. A jósággkormányzó hűtlen gazdálkodása még egyéb tényekben is megnyilvánult, amennyiben a püspöki uradalom termését Dessewffy szintén a maga előnyére értékesítette.” „A püspöki uradalmat több ezer koronával károsította meg így a gabona-termés eladásával is, növelte a kárt a jósággkormányzóval is, amely büntetett ugyan, de a belőle előállított haszonnak a püspöki uradalom nem látta a hasznát.” „El is keltek a kerek-tompóru jósággok a megfelelő áron, de az árból a jósággkormányzó ur csak háromnegyed részét szolgáltatotta be.” „Ennyit közöl egyelőre a jósággkormányzó üzelveit leleplező ujság, de azt igéri, hogy folytatni fogja a panama részleteinek közlését, amennyiben azt is nyilvánosságra hozza, hogy Dessewffy Béla miként károsította meg a makói iparosokat. Hogy ez mindenképpen megbélyegzésre méltó manipuláció nem fog tovább folyni a csanádi püspökség uradalmában, arra az a körülmény nyújt biztosítékot, hogy Dessewffy Béla jósággkormányzó lemondott az állásáról.” ugyanazon lapnak 1905. évi szeptember hó 12-én megjelent 210. számában „a hűtlen jósággkormányzó. A csanádi püspökség panamaja”; tovább folytatja leleplezéseit a csanádi uradalomban folytatott gazdálkodásról s kíméletlen hangon támad Dessewffy Béla jósággkormányzónak, aki az uradalom gazdasági ügyeinek vezetője volt. Az állítólagos panama nyilvánosságra hozatalának legújabb az a szenzációs fordulata támadt, hogy Dessewffy Béla jósággkormányzó vizsgálatot kért maga ellen...” ugyan ezen cikknek: A kisemberek kijátszása alatti alcikkben „200—300 ember gyűlt össze időnként s akartak kérelmükkel a kormányzó elé járulni, de a legridegebb elutasításban volt részük bár a kérelmezők kimu-

Amivel nem lehet dacolni ...

Irta: Lia.

Jetta jobb tenyerére hajtotta fejét, bal kezével eltakarta arcát. Közben-közben az előtte levő papírlapra tekintett, melyre a következő pár szó volt írva: „A kétszínűség megvetendő dolog, a hazugság vétek! Szerelmet hazudni: bűn!”

Vagy tiszter átolvasta ezt, amiglen csak azt nem konstátálta, hogy nagyon is enyhe szavakba öntötte azt a mély, rettenetes, dühöngő érzést, mely teljesen megmételtyezte lelkiállapotát. Athuzta a megirt sorokat és újból kezdte:

„Nem ismerlek többé annak, aki vagy! Vak voltam eddig. Ravasz álszenteskedéssel fátyolt lebegtetél szemem előtt. Hatalmadban voltam. De most már éber vagyok! Látok mindent, tisztán világosan ...

Tegnap még szerettelek. Ma már gyűlöllek. Megvetem az emlékedet, átkozom a perced, mely veled összehozott. Makacs bátorság szítja lelkemet és ha e percben itt volnál mellettem, hogy kebledre ölelj, vadu! kirántanám kezemet kezedből, dacosan felemelném fejem és hangosan kiáltanám: El tőlem! El! Gyűlöllek ...

Jetta menyasszony volt. Egy hónap előtt lett jegyese Pártos Jenő dr. nak. Boldog, szerelmes menyasszony volt addig, amig csak egy szép napon fel nem ébredt benne a: gyanu. És ezt a gyanut az ő, kövérségtől szuszogó szakácsnőjük ébresztette benne, aki egy reggel

szokatlanul csillogó szemmel lépett Jetta szobájába és vészitjósól arkifejezéssel sugva mondta neki:

— Kisasszonyom, nagy dolgot tudnék mondani, de attól tartok, hogy a kisasszonynak elrontom a napját.

Jetta, e tapintatlanul ingerlő szavakra elfogta a kíváncsiság.

— Mondja hát el.

— Hm ... hm ... Igazán nem hittem volna. De hinnem kell, mert láttam saját szemimmal. De aztán ne haragudjon rám a kisasszony ...

— Beszéljen már, — szólt most már türelmetlenül Jetta.

— A vőlegényéről van szó.

Jetta tekintete e szóra zavaros lett, mint akit balsejtelem száll meg.

— Mit akar mondani? — Beszéljen már Marcsa!

Es Marcsának megeredt a nyelve, csunyan, veszedelmesen:

— A vőlegény ur bizony egy csöppet sem hü a menyasszonyához. Egy finom uri ember ilyet nem tesz. Tudja mit tett, kisasszony? Megcsókolta a madmazel. Bizony isten! Amig Jetta kisasszony benn a szobáján öltözködött, ő bement a gyermekszobába a madmazelhez. átölelte őt, aztán megcsókolta. De hogyan! Olyan szerelmesen nézett a madmazelre, mintha csak ő lett volna a menyasszonya.

Jetta, aki még ágyban volt, e szavakra felült ágyában, megragadta a szakácsné vállát

és majdnem rikácsolva, hihetetlenül kérdezte:

— Maga látta ezt? Látta?

— Persze hogy láttam. A szomszéd szobában sötét volt, nem vehettek észre.

Jetta nem hiába, hogy a szerelmes leányok kategóriájába tartozott, de az ő lelkében is gyökeret vert az a gyógyithatatlan betegség, mely minden szerelmes leányt hatalmába vesz: a tul-érzékenység. A szerelmes leányt gondolatai cserben hagyják, ha gyanu száll lelkére. Ilyenkor csak érzései veszik hatalmukba, mely tele van nehéz, lesújtó fájdalommal és mielőtt még meggyőződést szerezne a dolog mibenállásáról, a végletekig sodorja őt a keserűség.

Igy volt Jettánál is. Azonnal az ájulás környékezte s e percben szeretett volna a madmazel elé ugrani, hogy kíméletlen módon elégtételt kérjen az ő boldogságáért. Csakhogy mielőtt ezt tette volna, egy pillanatig elgondolkodott és e pillanat ép elég velt arra, hogy megváltoztassa szándékát. Ugyanis úgy vélekedett, hogy ebben az esetben nem a madmazel, hanem vőlegényét kell megleckéztetni. A madmazel egy gyöngé, védtelen, egyedülálló leány, aki mindenkor ki van téve annak, hogy szendeségében esetleg mások is élvezetet keressenek. A férfi felé kell subintani az ostort, a csábító felé! Jetta sirögörsöket kapott, de azért volt annyi öntudata, hogy elővegye kis kezitükrét. És mialatt könyein keresztül vizsgálta magát, így gondolkodott:

„Tizenkilenc éves vagyok. Szép leánynak mondanak. Eddig épen heten rajongtak értem.

tatták, hogy a kis-bérlet rendszer — amellyel, hogy rájuk nézve áldásos lenne — hasznát hozna a püspöki uradalomnak is. A kormányzó gazdálkodásának — mint az előbb közölt adatok elbeszéltek — nagy kárát látták a makói kereskedők és iparosok, mert ugyszólván teljesen kiszorultak az uradalom részére való szállításból. A helyi vállalkozóknak ezen kívül más uton is meggyűlt a bajuk a jósággkormányzóval, mert amelyik kereskedő, iparos, munkás, vagy eseléd az uradalommal egyszer jogviszonyba jutott, csaknem kivétel nélkül csak pénzzel tudott szabadulni ettől a jogviszonytól. E pereskedéseket az aulában is megsokalták és sok kereset úgy indult meg, hogy az ügyvédi meghatalmazásokat bár szükséges lett volna, Desewffy Sándor püspök nem írta alá. Desewffy Béla ezen az akadályon is túl akarta magát tenni, kiállította a meghatalmazást saját nevében és így akart pereket folytatni. Ez azonban teljesen szabálytalan eljárás volt s a bíróságok nem is fogadták el az ilyen beadványokat. Ugyanezen cikkeknél: „A jósággkormányzó földje című alcikkben: „Az ajánlatra válasz nem érkezett, amikor már annak elküldése napján — megjelent a kormányzónál Spitzer Dávid nagykatai ügynök, a kormányzó földje, akivel Desewffy megkötötte az üzletet, úgy, hogy az üszöket és teheneket egyre-másra, darabonként 160—160 koronával adta oda neki. Még arra is kötelezte magát, hogy az eladott jóságokat az uradalom még október 9-ig vagyis egy teljes hónapig fogja tovább hízalni az ügynök javára. A jóságok eltartása miatt ez a kis ügylet is nem kisebb mint 5000—6000 korona károsodás: okozott a püspöki uradalomnak. Ezenkívül ma még annak is ki van téve, hogy a felegyházi ügyvéd elfogadja a tett ajánlatot és perrel is követeli a jóságokat.“ Ugyanezen lapnak 1905. szeptember hó 14-én megjelent 212-ik számában „A hűtlen kormányzó.“ „A bűnök lajstroma“ című cikkben: „Németh János püspöki helynök bizottságot küldött ki Makóra, a püspöki uradalomban állítólag elkövetett százezer koronás sikkasztás megvizsgálására.“ „Egyaránt fontos, hogy az esetleges bűnösök lakoljanak...“ „A Makói Hírlap mai számában folytatja Desewffy Béla jósággkormányzó ellen a vád-k lajstromát. E szerint a jósággkormányzó, akinek tizenkétezer korona fizetése és lakása volt, állandóan nagy szolgaszemélyzetet tartott és ennek fizetését a püspöki vagyontól fedezte. Több állatot, lovat és tehent tartott a megengedettnél, amelyek eltartása szintén az uradalom terhére ment.“ „Mi tényeket értünk le és úgy látszik az uradalom ügykezelésében különösen a megtörtént dolgok elbírálásában ép oly előkelő idegen a kanonok, mint az egyházmegye személyi ügyeinek elintézésében, amelyeket a megyés püspök betegsége óta állandóan ő követ el.“ Ugyanezen lapnak 1905. évi szeptember hó 15-én megjelent 213-ik számában „Desewffy jósággkormányzó ügye“ cikkében: „A makói ujság a megindított vizsgálat tartama alatt is folytatja támadásait a jósággkormányzó ellen. A legutóbbi száma

ban azt írja, hogy Desewffy Sándor püspök nem volt és most sincs megelegedve a jósággkormányzó működésével, jövő év januárjáig minden bizonytalan elbocsájtotta volna a jósággkormányzót, most azonban, hogy közbenjött a visszaélések leleplezése, rögtön a vizsgálat befejezése után meg fogja valószínű szándékát.“ „Az állítólagos visszaélések dolgában Füzeses Kálmán uradalmi jogtanácsos tegnap Budapesten járt, ahol jelentést tett az uradalom gazdasági ügyeiről a vallás és közoktatásügyi miniszternek.“ Ezek oly tényállások, melyek valódiságuk esetén Desewffy Béla ellen, akiről ezek állítanak, a büntető eljárás megindításának okát képeznek és azt a közmegegyezésnek tennék ki, s ezért Stauber József vádlott a btkv. 259. §-a alapján a btkv. 92. §. alkalmazásával az 1892. évi 27. t.c. 3. §-ában meghatározott célokra fordítandó, az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett az aradi kir. ügyészségnél fizetendő s behajthatatlanság esetén a btkv. 53. §. alapján 20 (husz napi elzárásra átváltoztatandó (400) négy száz korona pénzbüntetésre és (5) öt napi fogházra átváltoztatandó (100) száz száz korona pénzbüntetésre ítéltetik. — A Bp. 480. §. alapján köteleztetik Stauber József vádlott az eddig felmerült s a netán még felmerülhető eljárási költségeket s az ezután felmerülendő rabtartási költségeket az 1900. évi 43. t.c. 4. §-ában meghatározott végrehajtás terhe mellett az államkincstárnak megtéríteni. Köteleztetik Stauber József vádlott Desewffy Béla főmagánvádlónak utánjárásai, mint képviseltetési költség címén a Bp. 479. §-a alapján 500 koronát az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett megfizetni. Hegedüs Loránt 25 éves, makói szül. és aradi lakos izr. nőtlen, vagyontalan, hírlapíró, katona nem volt, vádlott a btkv. 258 §-ába ütköző s a 259. §-a szerint minősülő nyomtatvány útján elkövetett rágalmozás és a btkv. 261. §-a alá eső s a szakasz első bekezdésének második pontja szerint minősülő nyomtatvány útján elkövetett becsületsértés vétségének vádja és okkövetkezményeinek terhe alól a Bp. 526. §. 3. pontja alapján felmentetik. A Bp. 574. §-ának utolsó bekezdése, illetőleg a btkv. 277. §-ának 3-ik bekezdése és az 1848. évi XVIII. t.c. 35. §-a alapján a kir. törvényszék elrendeli, hogy jelen ítéletet az „Aradi Közlöny“ kiadótulajdonosa az ítélet indokaival együtt „Aradi Közlönynek a jogerős ítélet kézbesítése után megjelent első számának elején a sajtótörvény 35. §-ában előírt büntetés terhe alatt tegye közzé. Indokok: Főmagánvádló Desewffy Béla 1905. évi október hó 24-én 10726. szám alatt feljelentést adott be az aradi központi vizsgálóbírónál Stauber József, mint az „Aradi Közlöny“ napilap felelős szerkesztője ellen a btk. 258. §-a alá eső s a btkv. 259. §. szerint minősülő nyomtatvány útján elkövetett rágalmozás s a btkv. 261. §. alá eső s ezen §. első bekezdésének 2-ik pontja sze-

rint minősülő nyomtatványútján elkövetett becsületsértés vétsége miatt. Stauber József vádlott a nyomozás soráni kihallgatása alkalmával 1905. évi november hó 10-én az aradi rendőrkapitányságnál azt vallotta, hogy az inkriminált cikkeket a „Makói Ujságból“ vették át. Ugyanezen vádlott, mikor 1906. évi március hó 27-én az aradi központi vizsgálóbíró által lett kihallgatva, azt vallotta, hogy az inkriminált cikkeket a Makói Ujságból (Hírlapja) vette át. A vizsgálat befejezése után főmagánvádló Stauber József ellen 1906. évi június hó 22-én 10719. szám alatt vádiratot adott be. Stauber József ezen vádirat ellen kifogásokat adott be, azonban a kir. törvényszék vádtanácsa 1906. évi október hó 13-án hozott 15832. számú véghatározatában Stauber Józsefet a btkv. 258. §-ába ütköző s a btkv. 259. §-a szerint minősülő nyomtatvány útján elkövetett rágalmozás és a btkv. 261. §-ába ütköző és ezen szakasz első bekezdésének második pontja szerint minősülő becsületsértés vétsége miatt vád alá helyezte. Ezen ügyben az első főtárgyalás 1907. évi január hó 19-én lett megtartva, mikor Stauber József kijelentette, hogy az inkriminált cikkeket nem ő írta, hanem Hegedüs Loránt, aki azokat részben a „Makói Ujságtól“ vette át, részben pedig maga írta s a nyomat s a vizsgálat során tett beismerő vallomását visszavonta. A kir. törvényszék ez alapon Hegedüs Loránt ellen is elrendelte a bűnvádi eljárást s annak befejezte után főmagánvádló Hegedüs Loránt ellen is vádiratot adott be a btkv. 258. §-a alá eső s a btkv. 259. §-a szerint minősülő nyomtatvány útján elkövetett rágalmozás és a btkv. 261. §-ába ütköző s ezen szakasz első bekezdésének második pontja szerint minősülő becsületsértés vétsége miatt. S ezen büncselekmények miatt a kir. törvényszék Hegedüs Lorántot a 3842/1907. számú vádhatározatában vád alá is helyezte. A mai napon megtartott főtárgyaláson Hegedüs Loránt vádlott beismerő, hogy az inkriminált cikkeket Kintzig Kopár Ferenc helyettes szerkesztőjére részben a Makói Ujságtól vette át, részben maga írta és a cikkeket Kintzig Kopár Ferenc átnézte és revidálva közzé tette. Stauber József vádlott az első főtárgyaláson tett előadását fenntartotta. Minthogy a Bp. 572. §-a értelmében terhelt a vádirat ellen beadható kifogásokban is vagyis legkésőbb akkor nevezhető meg azt, kinek felelősségre vonása az ő ellene indított eljárás megszüntetését vonja maga után. Minthogy Stauber József vádlott a vádhatározat hozása után nevezte meg az inkriminált cikkeket szerzőjét Hegedüs Lorántot, azért ezen bejelentése mint elkésztett figyelembe vehető nem volt s így a szerző felelősségre vonható nem volt; minthogy pedig az 1848. évi XVIII. t.c. 33. §-a értelmében a lapban megjelent minden cikkért, ha a szerző felelősségre nem vonható, a polgármesterhez benyújtott nyilatkozatban kijelölt felelős személyek is felelősséggel tartoznak. Minthogy az Aradváros polgármesteri

Mind a heten halálosan szerettek. Körülrajongtak, mintha félistenük lettem volna. Mind a heten a kezemre vágytak, de mama egyiket sem találta megfelelő partinak. A nyolcadik férfi, aki szerelmet vallott, Pártos Jenő dr., a vőlegényem. Szerelmet vall, menyasszonyává tesz és — megcsal! Már most hűtlen, pedig még csak a menyasszonya vagyok. Mi lesz hát akkor, ha a felesége leszek?

Jetta letette a tükröt, mert e percben maga is megijedt feldúlt ábrázatától.

— Nem, én ennek az embernek nem leszek a felesége! Nem lenne egy perenyi nyugtom mellette. Míg távol lenne otthonról, örökös rettegés kinozna és az a gondolat bántana szüntelen, hogy — megcsal. Aki már menyasszonyához hűtlen, abból csalfa férj lesz! Az ilyen férfi nem érdemli meg, hogy egy ártatlan, tiszta lelkű leány, igaz szerelmét rá pazarolja. Jetta nem birt magával. Szerette volna e percben maga mellett látni a csalfa férfit, hogy a szemébe kiálthatná: „Te álnok, hamis, lelketlen teremtes. Engem megcsalsz? Engem, akiért hét férfi bomlott? Liheg bennem a boszu. Nem kellesz nekem. Nem kellesz!“

De miután vőlegényét nem varázsolhatta maga elé, hát lihegő boszuérzetét aképp csillapította, hogy leült íróasztalához és levelet írt vőlegényének. Midőn elkészült vele, gondosan keblébe rejtette azt.

A dolgot titokban akarta tartani, addig, a míg a vőlegényéhez nem jutnak a rettenetes hangzó sorok. Hadd pattanjon ki egyszerre a

nagy titok. Nem akarta szüleit előre elretteníteni azzal, hogy a gyűrűt visszaadja vőlegényének... Micsoda meglepetés lesz ez! A vőlegény hűledezni fog, talán el is ájul e váratlan fordulat miatt. De sebaj! Ugy kell annak, aki egy tiszta lelkű leánynak szerelmet hazudik.

Ilyen gondolatok között dült le a kerevetre. Az anyjának feltűnt ez a szokatlan kedélytelensége, de mielőtt még megkérdezte volna ennek okát, Jetta iszonyu fejfájásról panaszkodott. Így biztosította magát a további faggatásoktól.

Minden este 7—8 óra között jött rendszeren Pártos Jenő dr., a vőlegény. Az óra már hét felé járt. Jetta, aki még mindig a pamlagon feküdt, gyorsan felkelt, megigazította haját, lemosta dagadtra sirt szeméit és elővette a puderos dobozt.

— Azért ne lássa, hogy sirtam miatta...! — mondta magában és olyat rántott a puderos doboz fedelén, hogy annak tartalma nem az arcára, hanem a földre jutott...

Szeméi e percben még jobban kidagadtak, az arca színeket játszott, ahogy az órára nézett.

— Minden percben itt lehet — gondolta és izgatottságában a fogait vicsozgatta.

Csöngettek. Jetta az ajtóhoz szaladt, de itt hirtelen visszakapta kezét a kilincsről.

Nem, azért sem fogadja ő! Itt marad azért is a szobájában és hideg közönynyel veti neki a keblében szorongatott levelet. Így lesz a legjobb, a legérdekesebb, a legtragikusabb...

Leült a divány szélére és olyan pózba helyezte magát, mint egy drámai hősnő. A fejét dacosan hátraszegezte, szeméit hidegen felvetette, alsó ajkát fogaival szorosán összefogta, nehogy kitörjön belőle egy szó is, ha vőlegénye ide belép hozzá. A levél majd mindent megmagyaráz...

Elszorult lélegzettel várta az ajtó nyílását. De hiába várta... Az ajtó nem nyílt fel, még csak nem is nyikorgott...

Elmult nyolc óra, majd félkilenc és még mindig semmi...

Most még görcsösebben szoritotta fogai közé ajkát, de most váltakozva, hol az alsót, hol a felsőt...

— Nem elég, hogy itt a menyasszonyi háznál titokban megszegi hűségét, hozzá még nyíltan elárulja csaláságát, azzal, hogy ily soká késik. Most már nem is siet hozzám. Elmarad minden előzetes bejelentés nélkül. Ez rettenetes...

Kilenc óra és még mindig nem jött...

Kiment a szobálayhoz.

— Ki jött az előbb? — kérdezte bágyadtan.

— A nagyságos asszony nővére.

— Bontsa fel az ágyamat. Lefekszem, mondta feldúlt arccal és lihegve rágesálya ujjait.

Az előszobán át éppen vissza akart térni szobájába, mikor gyöngén, alig hallhatóan megszólalt a csengő.

hivatalának 4354/1907. számú átirata szerint az Aradi Közlöny című politikai napilap felelős szerkesztőjeként Stauber József van bejelentve, azért az inkriminált cikkért Stauber József, mint az Aradi Közlöny napilap felelős szerkesztője tartozik felelősséggel. Minthogy a rendelkező részben megjelölt és szó szerint idézett cikkekből olyan tényállítások foglaltatnak, melyek valóságuk esetén azt, akiről állították, a közmegegyezésnek tennék ki és ellene a büntető eljárás megindításának okát képeznék, minthogy ezen állítások az „Aradi Közlöny” napilap, vagyis nyomtatvány által lettek közzételve, minthogy ezen cikksorozat egy akarat elhatározásból kifolyólag folytatólag több ízben tételt közzé, minthogy a cikksorozatért a fentiek alapján Stauber József vádlott felelős, minthogy a cikksorozat a Btkv. 258. §-a alá eső s a Btkv. 259. §-a szerint minősülő, nyomtatvány útján folytatólag elkövetett rágalmazás vétségének összes ismervét kimeríti, azért Stauber József vádlott ezen büncselekményben bűnösnek volt kimondandó. Ellenben Stauber József vádlott a Btkv. 261. §-a alá eső s ezen §. első bekezdésének második pontja szerint minősülő, nyomtatvány útján elkövetett becsületsértés vétségében bűnösnek kimondható nem volt, mert egy alkalommal ugyanazon cikkben van használva főmagánvádló ellen a rágalmazás, továbbá becsületsértést megállapító kifejezések és ilyenkor a súlyosabb rágalmazásba az enyhébb becsületsértés beleolvad illetve amaz az utóbbit felöleli. A büntetés kiszabásánál a kir. törvényszék enyhítő körülménynek vette vádlott Stauber József büntetlen előéletét, a főtárgyaláson tett bocsánatkérését, valamint azon körülményt, hogy az elkövetett cselekményt az által részben helyrehozta és eredményét igyekezett enyhíteni, hogy az „Aradi Közlöny”-nek 1907. évi október hó 25-én megjelent számában bocsánatkérő nyilatkozatot tett közzé s ezen nagyon is nyomatékos enyhítő körülmények fennforgása mellett a cselekményre meghatározott büntetésnek legkisebb mértéke is aránytalanul súlyos lenne s ezért a Btkv. 92. §-át alkalmazta s ennek alkalmazása mellett, azonban súlyosbító körülménynek véve, hogy a tényállítások hosszabb időn át nagy számban használtattak és azoknak súlyos voltát s mindezek figyelembe vétele mellett szabta ki vádlottra a rendelkező részben körülírt és a vádlott bűnösségével arányban állónak talált büntetést. Stauber József vádlottnak a büntető költségekben való marasztalása a bűnösség megállapításának jogi következményei. Hegedüs Loránt vádlott beismerte, hogy az inkriminált cikkeket részben a „Makói Ujságtól” vette át, részben pedig ő írta, de ennek dacára fel volt mentendő, mert: a fenn kifejtettek alapján az inkriminált cikkeket Stauber József volt felelősnek kimondandó s mivel a sajtó közleményekért fenn-

álló fokozatos felelősség elvénél fogva egy cikkért vagy az író, vagy a szerkesztő lehet felelős, azért Hegedüs Loránt vádlott szintén bűnösnek kimondható nem volt, miért is ezen vádlott a z ellene emelt vád és jogkövetkezményei terhe alól a Bp. 326. §. 3. pontja alapján, felmentetett, mert a bűntethetőséget megszüntető ok forog fenn. Egyebekben az ítélet a rendelkező részben hivatali szokásokon alapszik. Aradon, 1907. évi október hó 21-én. Bittó József sk. ft. elnök, Nagy József sk. tszki bíró. A másolat hitelül Klimberger, bf. kiadó. Ezen ítélet ellen főmagánvádló képviselője a Bp. 385. §. 3. pontjában meghatározott semmisségi ok alapján a Btkv. 95. §-ának alkalmazása miatt Hegedüs Loránt vádlottnak felmentése miatt, annak ellátása végett s a költségeknek nem kellő megállapodása miatt. Védő a Stauber József vádlott elítélése miatt a Bp. 385. §. 1a. pontjában meghatározott semmisségi ok alapján annak felmentése végett. Stauber József csatlakozik a védő által bejelentett felelősséghoz és büntető költségekben való marasztalása miatt jelentenek be felelősséget. Az ítélet egyéb részében az összes felek megnyugodtak és Hegedüs Loránt az ítéletet megnyugvással tudomásul vette. Arad, 1907. évi október hó 21. (Küteles közlés.) 3317 B. szám. — 1908. Ófelsége a király nevében! A nagyváradi kir. ítélőtábla nyomtatvány útján elkövetett rágalmazás, és becsületsértés vétsége miatt vádolt Stauber József és Hegedüs Loránt ellen folyamatba tett büntető, melyben az aradi kir. törvényszék 1907. évi október 25-én 13653. B szám alatt ítéletet hozott, főmagánvádló képviselőjének Stauber József vádlott terhére a Btk. 92. §-ának alkalmazás miatt s Hegedüs Loránt vádlott terhére ennél elítélése végett, s a költségeknek nem kellő nagyságban történt megállapítása miatt. Stauber József vádlott s védője részéről a Bp. 385. §. 1. „a” pontja alapján felmentés végett s a büntető költségekben való marasztalása miatt bejelentett, s Stauber József vádlott által írásban is indokolt felelőssége folytán 1908. évi november hó 9-én tartott nyilvános felelősségi főtárgyaláson, melyben Molnár Géza t. elnök, Böcz Géza, Balogh Samu, Dániel Lajos dr. és Kepes L. Miklós ítélő bírák vettek részt, a vád képviselőjében Balassa Ármin dr. ügyvéd mint főmagánvádló képviselője járt el, viszont Stauber József vádlottat Nagy Sándor dr. külön védő, Hegedüs Loránt vádlotta pedig Thury Kálmán dr. közvédő képviselte, a jegyzőkönyvet pedig Hermann Aladár kir. járásbíró tanácsjegyző vezette, a vád és védelem meghallgatása után vizsgálat alá vevén a következőleg ítélte: A kir. ítélőtábla, a kir. törvényszék ítéletét helyben hagyja. — s végrehajtás terhével kötelezet Stauber József vádlottat, hogy főmagánvádló a felelősségi eljárással felmerült költségekben 200 koronát 15 nap alatt fizessen meg. Indokok: Stauber József vádlott a felelősségi indokokban, a kir. törvényszéknek hatáskörét, a jelen bűnper elbírálására vonatkozóan abból az indokból támadta meg, hogy főmagánvádló abban az időben, midőn a vád tárgyává tett hírlapi cikke az „Aradi Közlöny” című politikai napilapban megjelentek, Csanádmegye törvényhatóságának bizottsági tagja volt s jelenleg Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun vármegyének törvényhatósági bizottsági tagja s eként a vele szemben nyomtatvány útján elkövetett rágalmazás, az 1897. évi 34. t.-c. 16. §-nak 2-ik bek. értelmében az esküdtbíró hatásköre elé tartozik. Minthogy azonban a főmagánvádló a csanádmegyei megyes püspöknek szerződésileg s felmondás mellett felfogadott gazdasági magánalkalmazottja volt, aki rendes fizetésben részesült, minthogy a vád tárgyává tett tényállítások főmagánvádlóról azt állítják, hogy a szolgáltatásával szemben sikkasztást és hűtlen kezelést követett el, tehát oly büncselekményt, mely a Btkv. 358. §. 3-ik bek. és a Btkv. 361. §. 2-ik bek. értelmében, csak a sértett fél indítványára üldözhető, ilyen esetben pedig, ha a sértett fél indítványt nem tett, az állítás valóságának bizonyítása nincs megengedve s eként nyilván az 1897. évi 34. t.-c. 16. §-ának utolsó bekezdésében megállapított eset forog fenn, mely megállapítja, hogy a nyomtatvány útján elkövetett rágalmazás abban az esetben, ha a valóság bizonyítása ki van zárva, minden esetben a kir. törvényszék, mint sajtóbíró hatásköréhez tartozik s minthogy főmagánvádló ellen ily indítvány nem tételt s az a körülmény, hogy ő mint megyebizottsági tag a Btkv. 262. §-ában felsorolt egyénekhez tartozik, a kir. törvényszék hatáskörén nem változtat, mert az El. T. 16. §-nak utolsó bekezdésében megállapított szabály, kivétel az ugyanazon § 2-ik bekezdésében foglalt szabály alól. Stauber József vádlottnak, az eljárási kir. törvényszék hatásköre ellen tett kifogása alaptalan. Erdemben a kir. törvényszék ítéletének a Stauber József vádlott el-

ítéléséről s a Hegedüs Loránt vádlott felmentéséről rendelkező felelősségi részét a kir. ítélőtábla, a Bp. 328. §-nak megfelelően kifejtett s itt is elfogadott indokai alapján s még azért is helyben hagyta, mert az a védelmi állítása Stauber József vádlottnak, hogy az inkriminált hírlapi közlemények az ő távollétében, tudta s beleegyezése nélkül vétettek át s illetve részben irattak meg, tekintettel a S. T. 33. §-ra jogilag közömbösek, mert a törvény nem a tényleges szerkesztőt, hanem azt a személyt terheli felelősséggel, a ki a S. T. 30. §-a 1. pontjához képest, a sajtóhatóságnál felelős szerkesztőül van bejelentve, hogy pedig a bejelentett felelős szerkesztő ő volt, kifejezetten beismerte s Arad város polgármesterének 46. n. sz. alatt levő átirata bizonyítja, s mert az a körülmény, hogy ő az 1907. évi január 19-én megtartott főtárgyaláson a cikkeket egyes részének a szerzőjét s a cikkeket átvevőjét megnevezte, figyelembe nem jöhet, mert habár tény az, hogy a S. T. 13. és 33 §-ai a fokozatos felelősséget akként állapítják meg, hogy elsősorban a szerző felelős s csak ha ez ki nem tudatnék, vagy ha a szerző felelősségre vonható nem lenne, a kiadó illetve felelős szerkesztő, azonban ennek a fokozatos felelősségnek s illetve a felelősséget áthárító védekezésnek, a Bp. 572. §-a időbeli korlátozást állított fel, a mennyiben kimondja, hogy a terhelt a vádirat ellen beadható kifogásokban is megnevezheti azt, kinek felelősségre vonása, az ő ellene indított eljárás megszüntetését vonja maga után, ez az intézkedés pedig záros határidőt állapít meg s a szerző megnevezését záros határidőhöz köti s ekként vádlottnak az ügy főtárgyalási stádiumában nem is volt joga, a felelősség áthárításával védekezni s ezen nem változtathat az a körülmény sem, hogy az első bíróság törvény rendelkezése ellenére, az eljárást az általa megnevezett szerző és a cikkeket átvevője, ellen Hegedüs Loránt vádlott ellen is folyamatba tette s vád alá is helyezte s ezzel meg van cáfolva a vádlottnak amaz érvelése, hogy a szerzőt, kinek felelőssége a rendszer magasabb fokon áll, a főtárgyaláson is megnevezheti s mert a S. T. 13. és 33-ik §-ában megállapított felelősség nem csak a fokozatos, hanem kizárólagos is s ekként ugyanama hírlapi cikkeket elkövetett rágalmazásért a szerző s illetve átvevő is és a felelős szerkesztő is, nem büntethető, jelen esetben pedig a szerző, illetve a cikkeket átvevője Hegedüs Loránt vádlott felelőssége, a Bp. 572. §-ában meghatározott intézkedés következtében nem vonható, mert Stauber József vádlott a fenn kifejtettek szerint, a felelősséget áthárítani nem jogosult s ekként Hegedüs Loránt vádlottal szemben, a büntető eljárás megindítását kizáró ok forog fenn s végre mert a kiszabott büntetés az első bíróság által felsorolt enyhítő körülmények figyelembe vétele mellett s tekintettel még arra az enyhítő körülményre is, hogy a vádlott hosszabb idő óta áll a büntető eljárás súlya alatt, a bűnösségével arányban áll a megállapított utánjárás s illetve képviselői költség összege pedig megfelelő. Egyben kötelezendő volt vádlott a Bp. 480. §-a alapján, sértett főmagánvádló javára, a felelősségi eljárással felmerült képviselői költségeknek a megfizetésére s védő ama kérelmét, hogy a kiszabott büntetés felfüggesztéséért a kir. ítélőtábla mellőzte, mert oly különös méltánylást érdemlő okok, melyek a büntetés felfüggesztését indokolnák, fenn nem forognak. Nagyvárad, 1908. évi november hó 9-én. Bárány Szentkereszt Zsigmond s. k. elnök. Kepes Miklós s. k. előadó (P. H.) Hivatalos másolat hitelül Nagyvárad 1908. november 20-án Kádár Gyula kiadó.

969/B. 1909. szám. Hivatalos másolat. Ó felsége a király nevében a m. kir. Curia nyomtatvány útján elkövetett rágalmazás, vétsége miatt vádlott Stauber József és Hegedüs Loránt ellen az aradi kir. törvényszék előtt folyamatba tett s ugyanott 1907. évi október hó 25-én 13653. sz. a. a nagyváradi kir. ítélőtábla által pedig a főmagánvádlónak és Stauber József vádlottnak felelősségi részéről 1908. évi november hó 9-én 3317. sz. a. elintéztett büntető per a főmagánvádlónak és Stauber József vádlott különvédőjének semmisségi panasza folytán 1909. évi február hó 10-ik napján tartott nyilvános tárgyalás alapján, melyen Pongrácz Jenő curiai bíró elnöksége alatt Zsigmondovich Mihály, dr. Tarnai János, dr. Szegheő Ignác, dr. Gedeon Albert, Vajkó Pál, dr. Tahy Mihály ítélőbírák vettek részt, a jegyzőkönyvet dr. Ráth István járásbíró vezette, dr. Baumgarten Izidor helyettes koronaügyész, dr. Balassa Ármin ügyvéd, mint főmagánvádló képviselője és dr. Nagy Sándor ügyvéd, mint Stauber József vádlott védőjének meghallgatása után vizsgálat alá vevén, következő ítéletet hozott: A Bp. 384. §. 4-ik pontjára alapított semmisségi panasz visszautasítatik;

Az ajtóhoz rohant és sebesen nyitotta ki azt. Dr. Pártos Jenő, a vőlegénye jött.

Jetta, mint egy kőszobor, mereven állt meg előtte.

— Bocsáss meg, egyetlen jószágom, — szölt kéréson hangon, mialatt összecsókolta Jetta kezét, arcát — bocsáss meg, hogy ennyire késsem. Epp jönni akartam hozzád babucim, mikor egy szegény ember jött hozzám és sirva kért, hogy menjek azonnal súlyosan beteg feleségéhez.

Az előszobában sötét volt. Jetta még mindig némán állt vőlegénye előtt, aki forró öleléssel magához vonta a leányt, akinek ez ölelésnél kebléhez surolódott a rejtett levél... Hátrálni próbált...

Te... te... szépségem! — szölt a férfi és forró csókzózzal árasztotta el újból a leány arcát le a nyakáig...

A férfi szemei erősen csillogtak a sötétben... A lehelete, a tekintete, a keze forró volt. És Jettát szédülés fogta el...

— Nos szerelmem, hát egyetlen szavad sincs hozzám? Mért vagy ily hallgatag?

Jetta aléltan dőlt a férfi vállára. Erősen belekapaszkodott izmos karjába s mint egy martir, meggyötört, elhaló hangon suttozta:

— Ugy vártalak... Oly nehezen vártalak... Minden pere egy örökkévalóság volt nekem. Annyit szenvedtem...

És mialatt ezt mondta, kirántotta kebléből a levelet és lassan, észrevétlenül széjjel szakgatta azt...

a Bp. 385. §. 1 c. pont alapján bejelentett semmisségi panasz pedig elutasították, azonban a főbüntetés kiszabását illetően mindkét alsófoku bíróság ítélete a Bp. 385. §. 3-ik pontjában foglalt semmisségi ok alapján a Bp. 437. §. harmadik bekezdésének megfelelően megsemmisítették s Stauber József vádlott főbüntetése nyolc (8) napi fogházban állapították meg; az ítéleteknek többi rendelkezése pedig hatályban marad. Indokok: A vádlott különvédelme a Bp. 384. §. 4. pontja és Bp. 385. §. 1 c. pontja alapján abból az okból jelentett be semmisségi panaszt, mert a valódiság bizonyítását a törvény nem tiltván az ügy elbírálására az esküdtbírók hatáskörébe tartozik; továbbá mert büntethetőséget kizáró ok forog fenn. A főmagánvádló pedig a Bp. 385. §. 3-ik pontja alapján azért jelentett be semmisségi panaszt, mert a Btk. 92. paragrafusa a büntetés kiszabásánál tévesen alkalmaztatott. Tekintve azonban, hogy a vádlott a Bp. 384. §. 4-ik pontjára fektetett alaki panaszt már a kir. törvényszéknek ítélete ellen érvényesítette s azt a kir. ítéletábra figyelembe nem vette; tekintve, hogy a Bp. 428. §. szerint ez az alaki panasz a kir. ítéletábrái ítélet ellen már nem érvényesíthető; erre az okra fektetett panasz a Bp. 434. §. harmadik bekezdésének megfelelően visszautasítandó volt. Ez a semmisségi ok azonban hivatalból sem volt figyelembe veendő, mert a főmagánvádló Dessewffy Sándor csanádi püspök szolgálatában és fizetésében állván és a tényállítások jószágkormányzói minőségére és cselekményeire vonatkozóan, ezen cselekmények miatt a bűnvádi eljárás csakis a sértett fél indítványára lett volna megindítható, ilyen indítvány pedig elő nem terjesztetett s így a valódiság bizonyítása a Btk. 264. §. 2-ik pontja értelmében ki zárva van; az É. L. T. 16. §. harmadik bekezdésében említett az az eset forog fenn, amikor az ügy elbírálására a kir. törvényszék s nem az esküdtbírók illetékesek. A vádlott védője a mai tárgyaláson azt hozta fel, hogy vannak oly állítások is a cikkekben, amelyek nem vonatkoznak a püspök és a jószágkormányzó közti szolgálati viszonyra, ez az érvelés azonban figyelembe vehető nem volt, mert a körülmények összefüggő tartalmából kitűnik, hogy ezek az állítások is a főmagánvádló szolgálati viszonyából kifolyólag tettek a cikkekben megrovás tárgyává. A vádlott a Bp. 385. §. c. pontjára fektetett semmisségi panaszt illetően azon a jogi állásponton van, hogy miután ő a valódi szerződés megnevezte s az felelősségre vonható is volt, őt sajtójogi felelősség többé nem terheli. Amde ez a jogi álláspont a jelen esetre nem alkalmazható. A Bp. 578. §-ának az az intézkedése, hogy a felelősséget áthárító védekezés a kifogásokban is érvényesíthető, záros határidőt állapít meg. Kitűnik a törvénynek ez a célzata a most említett szakasz keletkezési történetéből, amely szerint a képviselőház igazságügyi bizottsága mellőzte a javaslat szövegéből „a főtárgyaláson” szavakat, indokolván ezt azzal, hogy nem tartja megengedhetőnek, hogy a főtárgyaláson is meglehessen nevezni azt, akinek felelőssége magasabb fokon áll. Minthogy tehát ezek szerint nem szenvedett kétséget, hogy a törvény 572. §-a a szerző megnevezését záros határidőhöz köti, a vádlott a főtárgyalás folyamán a sajtójogi felelősséget másra át sem háríthatja. Már pedig a jelen esetben tényként van megállapítva, hogy a vádlott ezt az áthárítást csakis a főtárgyaláson s nem a kifogásokban gyakorolta s így most már teljesen közömbös, hogy az igazi szerződés nevezte-e meg, mert ez az ő sajtójogi felelősségét meg nem szünteti. Alaposnak találta azonban a kir. Curia a főmagánvádló részéről érvényesített s a Bp. 385. §. 3-ik pontjára fektetett semmisségi panaszt, mert bár a kir. Curia is enyhítő körülményként fogadta el a vádlottnak büntetlen előéletét és azt, hogy a főmagánvádlótól utólag bocsánatot kért, ezek az enyhítő körülmények szemben azzal a súlyosítóval, hogy a rendkívüli súlyos tényállításokat tartalmazó cikkek több ízben mintegy tervszerűen s a főmagánvádló jószágkormányzói állásának lehetetlené tételére irányuló célzattal — tetettek közzé; egyáltalában nem tekinthetők annyira nyomtatékosoknak, sem pedig oly nagyszámúaknak, amelyek figyelembe vétele mellett a cselekményre a törvény által meghatározott fogházbüntetés legrövidebb tartama is tulszigorunak jelentkeznek. Mint hogy pedig ezek szerint mindkét alsófoku bíróság tévedett akkor, amikor a Btk. 92. §-ának alkalmazhatósága feltételeinek fenn nem forogása dacára a főbüntetés kiszabását illetően ezt a szakaszt alkalmazta: a főmagánvádló semmisségi panaszt alapósnak kellett felismerni s a rendelkezés rész értelmében az ítéletnek idevonatkozó részét megsemmisíteni s a vádlott főbüntetését bűnösségi foká-

val arányban álló mértékű fogházban kiszabni. Budapest 1909. évi február hó 10-ik napján. Bernáth Géza s. k., Vaikó Pál s. k., előadó. Másolat hitelül Klimberger, bf. kiadó.

Az aradi kisbank.

Arad, július 2

Odafönn, Budapesten, már a főszámolók virrasztanak egy csapat kiterült kisbank fölött, amikor Aradon egy hasonló növésű és hasonló hézagokat pótló intézményt hív számadásra a rendőrség. Hogy miket rejtenek a Salacz-utcai méhkas üzleti könyvei, még nem tudni; mindenestre komoly oknak kell lenni arra, ha az igazgatósági szobának nevezett szentélyben megjelenik a hatóság és hitelt megszavazó hatalmasoktól nem kölesönt, hanem vallomást kér.

Tudja a manó, azért a dolog mégsehat a komoly szenzációk erejével, hanem az önkéntelen humor hatása nyilatkozik meg benne legelőbb. A hős, a déznai self made man, aki ott hagyja a vasasboltot, hogy pénzkapacitássá fejlődjék. S ebben a törekvésében nem akar apróbb lépcsőket elismerni. A kis szövetkezetnek, amelyet alapít, mindjárt olyan háromemeletes címet ad, mintha azzal a boldogult Kornfeldet akarta volna boszantani. A szövetkezetből hamarosan részvénytársaságot formál s alig telepítette ezt meg egy két öles, aranyos cégtábla alatt, rögtön kibontakozik a legmerészebb tervekkel: félmillióra „emeli” az alaptőkét, aranybányát finanszíroz, zálogházat létesít, váltóüzletet tervez, sőt lapot szervez (az ily intézet nem lehet meg organum nélkül!) s ebben a szaklapban olyan fenséges, de mulattató nagyképűséggel tárgyal le mindenkit, aki nem tetszik neki, — hogy azt el is lehetett olvasni. Az az erő, amely az ilyen százkezü, nagy akarást igazgatja, nem új a városok életében. A nagyokat utánozó bankot játszás ez, amely talán elsőben az aprók hiúságát szolgálja, de azután az a szándék is vezet talán, hogy sikere lehet.

A Salacz-utcai bank dolgait mindenestre enyhíti, hogy nem igen vették komolyan. De mégis voltak, akik komolyan vették s ez teszi a dolgot közérdekké. Naiv, tudatlan emberek, akiket lebüvöl a „részvénytársaság” tekintélyt gerjesztő ruházata, akik az igazgatóság gyűjtő fogalmában valami fensőbb lényt látnak s akik mindenestre kevesebb derivel várják, lesik: mit állapítanak meg a könyvszakértők az érekcapsos, misztikus könyvekből, az ibolyaként rejtve maradt mérlegekből. Nem szólva azokról az adósokról, a kik abba a helyzetbe juthatnak, hogy a résztörlesztésekre fölvetett kölesönöket egyszerre visszafizessék.

A mikor így, az aradi törpebank sorsa közéleti téma lesz, az embernek eszébe jut sok följegyzés, a melyeket a budapesti lapok a szövetkezetek és kisbankok elföldelése idején írtak. Elsőben azt írták: helyes, az ilyen apró pénzüintézetekre ninesen szükség. Ez igaz volt. Mikor azután a felét eltemették, uj

hangon szóltak: — de hiszen, ha ezek a kis pénzüintézetek mind elpusztulnak, akkor ki fog hitelt adni azoknak az egyszerű embereknek, a kikkel Lánczy Leó nera áll szóba? A baj nem is az, hogy kisintézetek vannak, bár a tultengés mindenestre káros és bajt hozó; a veszedelem ott kezdődik, amikor az ilyen kis intézetek kellő anyagi erők, garanciát nyújtó és bizalmat indokoló tényezők nélkül kezdik meg működésüket, abban nem a bevallott célt követik, sőt olyasmikkel próbálkoznak, amikre semmi jogcímük sincsen. Aradon, amint más vidéki városban is voltak eddig, esztendőnként, sőt évtizedek óta fenálló kis intézetek, anélkül, hogy panaszra okot adtak volna. Amikor az adóreformot a képviselőházban tárgyalták, maga Wekerle elismerte, hogy a vidéki szövetkezeti alapon működő kisebb pénzüintézetek nem vonhatók egy gyűjtő fogalom alá a budapestiekkel; egész más szervezet, más intézmény az, mint emezek. A Salacz-utcai hitelbank és takarékpénztár és zálogház és még egyéb, volt az első, amely egészen a budapesti törpebankok szisztemáját viselte magán. Még ha, — nem tartjuk kizártnak ezt se, — még ha a vizsgálat semmi kompromittálót, semmi bűnügyi üldözésre való nem talál a számadásaiban, akkor is megállapíthatni, hogy ez a bankforma, ez a közgazdasági intézményecske igazi jogcím, hivatás nélkül van itt, s minél nagyobbak akar látszani, s minél inkább komolyan akarja magát vétetni, annál inkább meg kell ezt állapítani róla. Mert ki biztosítja a közérdeket arról, hogy nem akad esetleg csak egy ember is, aki elhiszi, hogy a Salacz-utca sarkán egy fél millió alaptőke hever?

Az utcák elnevezése.

Mellőzött javaslat.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 2.

Megírtuk, hogy Gabos Jenő dr. aradi ügyvéd, hivatkozással a milleniumi évben hozott közgyűlési határozatra, egy beadványban azt kérte, hogy a törvényhatósági bizottság utasítsa a tanácsot az izléstelen utca nevek gyors, szeptember 12-ikéig, a Kossuth szobor leleplezéséig, végrehajtandó megváltoztatására. Gabos Jenő dr. a lapunkban közölt tervezetben egyúttal megjelölte az új utca neveket is.

Mint értesülünk, a tanács nem tesz eleget az indítványnak, bár azt figyelemreméltónak tartja. Ezért is foglalkozott vele már legutóbb tartott ülésén és véleményezés céljából kiadta az adóügyi osztálynak, mint amelynek első sorban feladata a házkataszter és utcák nyilván-

Figus Albert számvevő véleménye alapján mondja ki a tanács, hogy a gyökeres változás most nem hajtható végre, mert a javaslatba hozott utcákban összesen 2062 ház van, ezeknek megszámozásához kell:

2062 házzám tábla	á 1 kor. =	2062 kor.
220 drb. utcajelző tábla	á 5 kor. =	1100 kor.
összes anyagszükséglet		3162 kor.

Az új elnevezések egyszerre való keresztülvitelét nem javasolja az ügyosztály, e helyett azonban azt indítványozza, mondja ki a törvényhatósági bizottság, hogy Aradvárosnak izléstelen elnevezésű utcáit új névvel látja el s ennek öt éven belül való keresztülvitelére a tanácsot utasítja.

Ezen véleményt három indok támogatja.

1. A költség oly nagy, hogy annak költségvetésen kívül való felhasználása a háztartásban zavart okozhat.

2. Az új számozás és elnevezés olyan munkaterhet ró az adóügyosztályra, hogy most midőn az új adótörvények életbeléptetésének küszöbén áll, egy ilyen hónapokig eltartó rendkívüli munkának csak abban az esetben tudna megfelelni, ha erre a célra rendkívüli munkaerőt bocsátana a tanács rendelkezésére, ami a kimutatott költséget még tetemesen növelné.

3. Legfontosabb indok azonban az az általános zavar, melyet a számozásnak egyszerre való keresztülvitele okozna. Aszáltal, hogy a város utcáinak mintegy fele része új elnevezéssel és a házak új számokkal láttatnának el, úgy a hatóságok, mint a magánosok olyan tájékozatlanság elé kerülnek, mely igen nagy nehézségeknek volna előidézője.

A hatóságok, posta, vasut, rendőrség stb. alkalmazottainak tájékozatlanságából eredő erkölcsi és anyagi hátrányát a polgárság hosszú ideig érezné.

Ami az indítványban sürgősségi okul van felhozva, hogy a számozás a szeptemberi Kossuth-szobor leleplezésig vitessék keresztül, önmagától elesik, mert szeptemberig technikai okokból keresztül vinni a számozást teljes lehetetlenség.

Nincs döntés.

A helyzet változatlan. — Lukács Budapesten.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, július 2.

A válságban a mai nap sem hozott döntést, a helyzet változatlan. Lukács László ma újabb kihallgatáson jelent meg a király előtt és az új folyamán visszautazott Budapestre, anélkül, hogy magával hozta volna az uralkodó döntését. Lukács Budapesten várja meg a király újabb meghívását, ami csak július 6-ika után történhet meg, mert a király holnap a Tauern vasut megnyitási ünnepélyére Bécsből elutazik. A bizonytalan helyzetben tehát újból néhány napi halasztást szenvedett a döntés.

A mai eseményekről alábbi tudósításunk ad számot:

Lukács kihallgatása.

Bécsből táviratozzák: Lukács László ma délelőtt meglátogatta Aerenthal külügyminisztert, majd szállóbeli lakására visszatérve, délelőtt 11 óráig dolgozott. Ekkor a Burgba hajtatott és pontban 12 órakor lépett a király dolgozó szobájába.

Bécsből táviratozzák: Lukács László mai kihallgatása egy óra hosszáig tartott. Döntés semmiféle irányban nem történt. Felsége megkérte Lukácsot, hogy további intézkedéséig maradjon Bécsben. A Burgból Lukács szállóbeli lakására hajtatott, majd a külügyminiszteriumba ment, ahol Aerenthal bárral hosszasan tanácskozott.

Bécsből táviratozzák: Lukács mai kihallgatásán sem történt döntés, a felség még nem közölte elhatározását a homo regiussal. Ugylátszik, hogy a Budapestről érkezett hírek befolyásolták a döntés elhalasztását. Abban a jelentésben ugyanis, amelyet Lukács tegnap terjesztett a király elé, nem volt és nem is lehetett szó Kossuth és Justh megegyezéséről, hogy a függetlenségi párt nemcsak taktikai, hanem elvi szempontból is egységes.

Lukács ma Bécsben marad és lehetséges, hogy ma délután, de legkésőbb holnap újból kihallgatáson jelenik meg a király előtt. A király legkésőbb holnap este elutazik Bécsből, hogy jelen legyen a Tauern vasut megnyitásánál.

Lukács és Justh érintkezése.

Bécsből táviratozzák: Lukács László a királynál történt kihallgatása után tegnap módot talált, hogy a Justh-Holló csoporttal érintkezzék. Ezt, — írja a Magyar Hirlap bécsi tudósítója — minden cáfolat ellenére fenntartom. Az érintkezés szükségéből állott elő, Lukács kibontakozási tervzetéből kifolyólag. Lukács tájékoztatást kért az esetre, ha a függetlenségi párttal akarják megoldani a kibontakozást. A választ nemsokára megkapta. Ebből kiviláglik, hogy tárgyi nehézségek többé nincsenek. Annál kevésbé, mert arról van szó, hogy a bankkérdés megoldassék, anélkül, hogy provizóriumot előre ki kellene kötni. A nehézség személyi kérdés körül forog.

Tanácskozás Justhnál.

Budapesti tudósítónk jelenti:

Justh Gyulánál a képviselőházban ma ismét megjelentek a bankcsoport tagjai és a délelőtti folyamán többször telefonon beszéltek Kossuthal. E csoport ma optimisztikusan hirdette, hogy Lukács mai kihallgatása reájuk nézve kedvező lesz. Remélik, hogy Kossuth lesz a miniszterelnök, Lukács küszöbön levő deignálásában nem hisznek, de ha mégis megtörténnék, az esetben nagy komplikáció állna be. Az új kabinet ugyanis hétfőig alig alakulhatna meg és eshetnék át a kinevezés összes stádiumán. Másrészt a deignálás tényleges megtörténte után az eddigi ügyvezető kabinet már nem jelenhetne meg a hétfői képviselőházi ülésen és így lehetséges, hogy szükségessé válik a hétfői ülés elhalasztása.

Kossuth és a bankcsoport.

Rátkay László ma délben a bankcsoport megbízásából megjelent Kossuthnál a kereskedelmi miniszteriumban. Látogatása összefüggésben van ama békeponozatokkal, melyek lehetővé tennék az egész függetlenségi párt zavartalan együttműködését, s melyek fölött a mai napon tárgyalások folynak Kossuth és a bankcsoport között.

Kossuth és Justh.

A Neue Freie Presse mai számában Justh Gyulának Kossuth Ferencnél tett látogatásával kapcsolatban a következőket írja:

Magyarországon csaknem minden nap új helyzetet teremt. A parlamenti többség keretén belül a legmeglepőbb fordulatok állanak be, amelyek a helyzetet egyik napról a másikra teljesen megváltoztatják. Ezuttal persze nem nehéz azokat az okokat megállapítani, melyek Justh és Kossuth legutóbbi kibékülését előidézték. A legutóbbi hét ingadozásai tudvalevőleg főképen Kossuth és Justh versengésére vezethetők vissza. Általános az a nézet, hogy ez a rivalitás tulajdonképen személyes okokra vezethető vissza. Arról van tulajdonképen szó, hogy ki legyen Kossuth Ferenc utóda, ha majd őt egykor, a függetlenségi párt veze-

tésében fiatalabb erővel kell pótolni: Apponyi-e vagy Justh. Talán nem kell annyira menni, hogy ezt a rivalitást az illető személyiségek személyes becsúgyára vessük vissza. Az a politikai ellentét, mely Justh kissé radikális színezetű liberálizmusa és Apponyi gróf klerikális színezetű konzervativizmusa közt fennáll, is elég arra, hogy ezt a rivalitást teljesen jogosult színben tüntesse fel. Nem ez volt az egyetlen oka a függetlenségi pártban beállott szakadásoknak, de kétségtelenül hozzájárult ahhoz, hogy a pártban fennálló szakadásokat tágtítsa. Az utóbbi időben egészen leplezetlenül látszott Justh Gyulának az a törekvése, hogy Apponyi Albert gróftól megszabaduljon, míg viszont Apponyi gróf a maga részéről arra törekedett, hogy a Justh csoportot a pártból kituszkolja. Tudvalevőleg egyik sem sikerült. Most az a kérdés, hogy Kossuth és Justh kibékülése után a Kossuth-féle kibontakozási terv kilátásai javultak-e?

Lukács László tárgyalásainak, bárha végre meg is hiúsultak, mindenesetre meg volt az a pozitív eredménye, hogy kiderült, hogy a korona és a parlament közötti ellentétek nem áthidalhatlanok. A Lukács által ajánlott bankformulát ugyanis tudvalevőleg úgy Justh, mint Kossuth elfogadták. Ezt a közeledést a párt a töle kiinduló javaslatoknál is kihasználhatja, úgy, hogy ebben az irányban a kibontakozásnak hihetőleg nincs többé akadály.

A függetlenségi párt hangulata.

A függetlenségi párt hangulatát a pártiak egyik kiváló tagja, aki igen előkelő szerepet játszott a közelmúlt napok eseményeiben, ma délelőtt a bécsi hírek várása közben, így jellemezte budapesti tudósítónk előtt:

— Kossuth Ferenc és Justh Gyula között helyreállt a béke s így a párt egysége is biztosítva van. A két vezér a tegnapi találkozáson igen beható tárgyalás után, amelyben az összes politikai kérdéseket keresztül vitték, minden részletben megegyezésre jutott. Megállapították nevezetesen azt az alapot, amelyen a kibontakozási tervet egyáltalában föl lehet építeni. Ez az alap pedig első sorban az, hogy a függetlenségi párt semmiféle koalícióba nem mehet bele, hogy kormányvállalása a bankszabadságnak bármilyen formájában való meghosszabbítását egyenesen kizárja és végül, hogy a választói reform az általános és egyenlő szavazati jog alapján valószínű meg. Ezt az alapot már azért is meg kellett állapítani, hogyha esetleg meghívást kapnak a királyhoz, a függetlenségi párt egységének dokumentálásul mindketten azonos kibontakozási tervet terjeszthessenek a korona elé. A megállapított alaptól azonban kitűnik az is, hogy a „bankcsoport” név alatt ismert Justh-Holló-Batthyány-csoport előbb magához ragadta a párt tagjai között a hegemoniát, azután pedig sikerült Kossuth Ferencet is a maga politikájának megnyerni.

— Most tehát a párt ismét egységes és erre az egységre támaszkodva várjuk, hogy mi lesz a bécsi döntés. A felfogások különbözősége azonban még kifejezésre juttatja, hogy a párt tulajdonképen egy radikálisabb és egy mérsékeltabb árnyalatból áll. A radikálisabbak, nevezetesen a bankcsoport tagjai, a vérmesebbek is, mert még ma is abban reménykednek, hogy Kossuth és Justh meghívást kapnak a királyhoz és hogy a kibontakozás mégis csak a függetlenségi párt által fog megtörténni. A király alkotmányos érületében biznak s azt hiszik, hogy nem fogja még egyszer megkísérelni a többséggel szemben való kormányalakítást. A mérsékeltabb árnyalat, amelyet a Kossuth körül tömörülő rész alkot, sokkal sötétebbnek látja a helyzetet s azt hiszi, hogy ismét a súlyos megpróbáltatások ideje következik el. Ezen az oldalon egészen bizonyosra veszik, hogy Lukács László mai audienciája az imparlamentáris kormány kinevezését fogja eredményezni, legyen annak akár Lukács László, akár Khuen-Héderváry Károly gróf, akár más valaki az elnöke.

— Ebben a képben tükröződik vissza a függetlenségi párt hangulata. A legközelebbi jövő fogja megmutatni, melyik oldalon kombináltak helyesen.

Apponyi szerepe.

A bankesoport egyik vezére Apponyi szerepéről ekként nyilatkozott:

Kossuth és Justh között az ékverő Apponyi Albert gróf. Neki kell a zavar. Az ő törekvéseit mozditja elő a civakodás a pártban. Apponyi néhány hivére támaszkodik csupán a függetlenségi pártban; de annál több híve van a függetlenségi párton kívül. Megjegyzem: nem a liberálisok sorában. Megfigyeltük, hogy amikor Apponyi sürgősen Eberhardra utazik, aknáit már elrakosgatta. Ő maga, mint az óvatos forradalmár, nem akar jelen lenni az aknák felrobbanásánál. Meggyőződésem, hogy abban a pillanatban, amelyben Apponyi felé intene a miniszterelnökség, a néppártiak nyomban hajlandók volnának belefuzionálni a 48-as pártba.

Cáfolat Kossuth és Justh békéjéről

A Pester Lloyd mai közleményére, amelyben Kossuth és Justh kibéküléséről van szó, a Magyar Tudósítóban ma cáfolat jelent meg, amely ezeket mondja:

A P. Lloyd közli azon hirt, hogy Kossuth Ferenc és Justh Gyula kibékültek. A Magyar Tudósító helyről nyert értesülése szerint ezt légből kapottnak jelenti ki. Minthogy azonban a kombinációra alapított híresztelésben néhány fontos kérdés van megjelölve, a Magyar Tudósító ezekre szükségesnek tartja megisméltetni Kossuth Ferenc köztudomású álláspontját, amely a krízis megoldását elősegítette volna és amelyet Kossuth Ferencnek alkalma volt a király elé terjeszteni. Az önálló nemzeti bankra vonatkozó előterjesztése álláspontjának ez időszert érintetlenül hagyásával szerepel a király előtt és így nem is lehetett alkalma Kossuth Ferencnek csatlakozni, legfeljebb mások csatlakozhattak volna az ő régi álláspontjához, amelyet Kossuth egy régebbi minisztertanácsban előadott. Kossuth Ferenc közismert álláspontját rendületlenül fenntartja a választói jogra nézve: a nemzeti szupremációt fenn kell tartani, amire az általános választói jog nem alkalmas. Ebben a kérdésben Kossuth Ferenc semmiféle ellentétes esoporthoz nem csatlakozik, sőt ellenkezőleg. A párton kívüli 67-es egyénekkel való kombinációk is légből kapottak, ilyenről Kossuth és Justh nem is beszéltek. A békére vonatkozólag közölt hír koholt.

A párt minden tagja kijelentette, hogy bizik Kossuthban, semmiféle békekötésre szükség nincs. Justh Gyula és Kossuth Ferenc teljesen egyetértenek és ez nem tegnap pecsételtetett meg. Teljesen légből kapott Heitsy Pálnak Kossuth nevében tett állítólagos kijelentése is.

Lukács Budapesten.

Éjjel jelenti tudósítónk: A helyzetben semmi változás nem történt. Lukács ma éjjel visszautazott Budapestre és itt várja be újabb meghívását, amely csak július 6-ika után történhet meg, mert a király holnap a Tauern vasut megnyitására Bécsből elutazik.

A függetlenségi pártkör.

A függetlenségi pártkörben ma este csendes volt az élet. Nagyobb elevenéséget csak a Magyar Tudósító félhivatalos cáfolata hozott, amely arról szól, hogy Kossuth nem híve

az általános választói jognak. A pártkörben megjelent képviselők azt mondták, hogy ez bizonyára félreértésen alapszik, mert Kossuth az általános választói jog alapján vállalt kormányt.

Tragédia a Margithidon.

Vizbejett csecsemő.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, július 2.

A féktelen szélvihar, amely tegnap este óta a főváros fölött száguldott, ma reggel — mint fővárosi tudósítónk jelenti — egy vérfa-gyaszító jelenetet okozott.

Körülbelül hat órára járt az idő, amikor a Margit-hidon át egy munkásasszony, karján egy körülbelül nyolchónapos gyerekkel Ó Buda felé igyekezett. A gyöngye nő göresösen szorította magához a gyermekét, mert a hideg szél ellen a kiesikét nem védte csak egy könnyű kötött vállkendő. A szél süvitve viaskodott az asszonnyal, aki, ha egy erősebb szélroham jött, megállt és visszatántorodott. Egy ilyen alkalommal esett meg, hogy a szerencsétlen asszonynak meglazult a nyakán a fejkendő csomója. Minthogy nem tudta hirtelen megerősíteni, egy újabb szélroham egészen feloldotta a csomót, fölkapta a kendőt és a levegőben lobogtatva, odacsapta a hid karfájához.

Az asszony az egyik kezével el akarta kapni a kendőt, de éppen abban a pillanatban a szél a karfától egy kissé odébb libentette azt. A nő most már oldalt hajolt a kendőért, amelynek az egyik csücskét el is fogta. Ennek a különös viaskodásnak azonban drága ára volt. Mert, amikor az asszony áthajolt, a másik kezéből a gyerek kiesett és belepottyant a Dunába.

A szerencsétlen asszony az első pillanatban megdermedten állt. Nézte, amint a kis teremtetést a Duna erős hullámai tova vitték a hid alá. Azután velőtrázó sikoltást hallatott, úgy, hogy az épen arra haladó villamos kocsit megállították az utasok. Az asszony átfutott a hid másik korlátja felé és kétségbeesetten könyörgött.

— Ott a gyeregem, jaj, ott a kis Palikám. Az istenért, hozzák ide!

Az utasok egyrésze megállt a karfánál és nézte a hátborzongató látványt, amint a szerencsétlen gyereket az egymásra torlódó hullámok hol fölvetették, hol megint maguk alá temették. Még látni lehetett, amint a kis jószág kezecskéivel kapkodott valami után és megfogta a saját főkötőcskéje szallagját. Az anya átvette volna a korlátot magát, ha többen vissza nem tartják. A kis áldozat után menesztettek is két esolnakot, de már későn, a gyerek eltűnt, csak kis főkötőcskéjét, amely egészen leoldódott, himbálták még a hullámok a vizen.

Az anyát a rendőr bevitte az őrszobára, ahol a nagy izgatottságtól többször elájult. Amikor magához tért, elmondta, hogy Ratkó Istvánné a neve. A férje építőmunkás, ő pedig egy óbudai gyárban dolgozik. Pesten laknak és a gyereket korán reggel naponta átvitte egy rokonához Ó-Budára, ahol minden délből meglátogatta. A mostani szerencsétlenség tisztára véletlen. Amit anélkül, hogy erősítette is, elhittek neki. Szabadon bocsátották.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

A DISZEBÉD.

*

(Diszesen megterített asztal; torták, gyümölcsök, virágok. Papa, mama ünnepélyes arccal állanak az asztal mellett. Bandi, Böske meghatottságot mutatnak.)

Papa: Kedves gyermekeim! Itt van a jó hideg július, elmúlt az iskolai év és ti dicséretesen megtettétek kötelességeket. A bizonyítványotok tanuskodik erről.

Mama (kőnyeit törli): Istenem! Istenem!

Papa: Kedvetekért van ez az ünnepi ebéd. Lássátok ebből, hogy szüleitek mennyire szeretnek!

Mama (zokogva): Istenem! Istenem!

Papa: Uljetek le és egyetek, jó anyátok a kedvenc ételeket csinálta.

Gyerekek: Köszönjük szépen! (Leülnek.)

Papa: Aki az életben, gyermekeim, boldogulni akar, annak tanulni kell. En is sokat tanultam...

Bandi (sugva Bözsihez): Kétszer kicsapták a papát, bizony Isten!

Böske (sugva Bandihoz): Tudom!

Papa: Büszke vagyok reátok, gyerekek...

Mama (zokogva): Istenem! Istenem!

Bandi: Ugy-e papa nekem jobb bizonyítványom van, mint a Bözsinek...

Papa: Jó... jó... te fiu vagy...

Bandi: Az mindegy (sugva Bözsihez): Pocok! pocok!

Bözsi (pityeregve): Szégyeld magad! Papa! a Bandi bánt!

Papa: Bandi! ne helytelenkedjél!

Mama (Bözsihez): Te meg ne pityeregj mindjárt!

Bandi (az asztal alatt megcsipi Bözskét.)

Bözsi (felkiált): Jaj!

Papa: Bandi! ne bántsd Bözskét!

Böske (sugva Bandihoz): A számtanból csak kegyelemből mentél át! Pfuj! ilyen nagy kamasz!

Bandi (bögve): Mama! a Böske szokiroz! (az asztal alatt megrugja Bözskét.) Pocok!

Böske: Nem is igaz! Ő mondta, hogy pocok! (sugva) kamasz!

Bandi: De ő mondta, hogy én kegyelemből mentem át!

Papa: Bandi! midjárt megszidlak!

Mama: Mit akarsz a Banditól? Ez a lány nyafka!

Papa: A leány nem csinált semmit...

Böske: Nem, papa! (Az asztal alatt megcsipi Bandit.)

Mama: Te csak mindig az ő pártját fogod...

Bandi: Igen. (Sugva.) Pocok! Pocok!

Papa: Én igazságos vagyok, de te mindenre szemet hunysz!

Mama: Azért, hogy nem kiabálok mindjárt! Azzal kár dicsekedned!

Papa: (izgatottan.) Ne utasíts rendre a gyerekek előtt!

Mama: Te meg ne prédikálj nekem! Ez már mégis csak hallatlan!

Papa: Én a fiut akarom megfenyíteni...

Mama: De nem érdemli meg! Azért, mert a hivatalban valami bajod van, no éreztesd a gyerekekkel!

Papa: Te pedig a majom szeretetteddel egész elrontod a gyerekeket! A fiad azért tud csak kegyelemből átmenni...

Bandi (bögni kezd): Oh papa!

Mama: Jó... jó... hát a lányodnak mi-csoda bizonyítványa van! Szégyelje magát!

Böske (pityeregni kezd): Oh mama!

Papa: Bolondok háza van itt, vagy mi! Lesz már eszed! (Ordít.) Csend legyen!

Mama: Jaj! idegeim! (Sirni kezd.)

Papa: Vigye el az ördög az egész komédiát! Adta kölykei, micsoda galibát csinálnak. (Felugrik, kalapját veszi és elszalad a kávéházba.)

Mama: Ah! (elájul.)

Bandi (Bözséhez): Te vagy ennek az oka, pocok! (Megcibálja Böskét.)

Böske (sirva): Nem igaz... te vagy az oka... (Megkarmolja Bandit.)

(Altalános sirás, a cselédek kiviszik a tortát, a gyümölcsöket és a virágot.)

A losonci végrendelet hamisítás.

A feljelentő nyilatkozata.

Távirati tudósítás.

Arad, július 2.

A milliós végrendelet hamisítási pör egyre nagyobb hullámokat ver. Naponként szaporodik a panaszosok száma, akik csatlakoznak ahhoz a följelentéshez, amelynek alapján a törvényszék elrendelte a pörfelvételt és Wohl Aladár dr. vagyonára a biztosítási zárlatot.

Az egyik panaszos, Fráter Sámuel dr., az alábbi érdekes nyilatkozatot tette egy újságíró előtt:

— Sok más elfoglaltságom miatt ezidőszent alig olvasok lapot és így többnyire csak hallomás útján jutnak tudomásomra ama hírek, melyek atyai nagybátyám, Wohl Hermann meghamisított végrendeletével kapcsolatban nyomdafesték alá kerülnek, de amely hírek most már — az Osztrák-Magyar Bank műszaki osztályának a véleménye után — valóban nem is érdekelnek.

Egyet-mást azonban el kell mondanom. Amikor Wohl Aladár dr. miatt másodszer árvereztek el és tettek családommal együtt szegény földönfutóvá, ugyanis fölkeríttem Frivaldszky Sándor dr.-t — ha jól emlékszem — Ferenciek-téri lakásán. Frivaldszky nagy betegen egy karosszékekben ült. Szórol-szóra ezt mondtam neki:

— Ön épen olyan jól tudja, mint én, hogy Wohl Aladár dr. egy hamis végrendelet alapján jutott birtokba. Nézze helyzetemet és lépjen közbe, hogy Aladár velem elfogadható egyezsége jöjjön. Ha nem teszi meg, tovább folytatom ellene a pört.

Frivaldszky Sándor dr. erre kikelve magából így felelt:

— Csak perelje tovább azt a gazembert. Én fogok a legjobban örülni, ha fölakasztják a bitangot. Mert nemcsak magukat, de még engem is megcsalt a gazember.

Frivaldszky dr.-nak ez a kifakadása az őszinteség olyan látszatát keltette fel bennem, hogy egy pillanatig nem kételkedtem tovább a végrendelet hamis voltában és abban, hogy a hamisításnak egyik tettesével ülök szemközt. Kézfogás nélkül távoztam és mentem egyenesen Lengyel Zoltán dr.-hoz.

Tovább megyek. Hivatkozom Győző Dezső dr. budapesti, Keszler Lipót dr., Weisz Lajos és Fráter László losonci lakosokra, hogy már a múlt hó 25 én Losoncon beszélgetve velem, azt mondtam, hogy ha Wohl Aladár dr. irtókában leveleket találnak, a levelek közt olyan is lesz, amely Frivaldszkytól származik s amelyben az utóbbi nagyon is erélyesen megköveteli jutalmát a sok szivességért, melyet ő Wohl Aladár dr. érdekében tett. Nem telt bele huszonnégy óra és a föltevésem alórá vált.

A levelet, amelyre Fráter dr. céloz, csakugyan megtalálták Wohl Aladár dr. papírosai közt és az irás csakugyan olyan tartalmu, amilyennek Fráter dr. előre jelezte. Frivaldszky dr. az irásban csakugyan tett nagy szolgálatokra utal és meglehetősen ridegen követeli költség számlájának kiegyenlítését.

Vasárnap déli egy órakor jár le Wohl Aladár dr.-nak az újrafelvétel és a biztosítási zárlat elleni felfolyamodási joga. Wohl dr. ugyan élőszóval bejelentette már Szilavek vizsgálóbíró-nak, hogy jogorvoslattal él, a védők, Vázsonyi Vilmos dr., Nagy Dezső dr. és Kármán Bertalan dr. azonban irásban kívánják beadni a felfolyamodást, hogy a törvény szakaszaita való hivatkozással gyengítsék le a vádat és kérjék az újrafelvétel és a zárlat elutasítását. Ezt a felfolyamodást a védők holnap délben fogják benyújtani. Az iratok ezzel felkerülnek a táblára, amely a jövő hét valamelyik napján tárgyalni fogja az ügyet.

Letartóztatott feltaláló

Az aradi fogház lakója.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 2.

Elegáns, divatos öltözékű, választékos megjelenésű fiatalembert kísérték ma át Nagyváradról az aradi ügyészség fogházába. A szerencsétlen ifju valóságos kálváriát járt meg néhány év alatt és most teljesen összetörve, elcsüggedten várja a büntetőbíró ítéletét.

Keményffy Bélának hívják a letartóztatott fiatalembert, aki valaha jobb napokat látott s csak később vezette rossz sorsa a bűn lejtőjére. Hat gimnáziumot végzett kitűnő sikerrel, azonban már diák korában is szokatlan ambíció támadt fel benne. A technika terén néhány ügyes találmányt készített, egy-két kisebb fajta lakatot, zárat, amelyekről nagy elismeréssel nyilatkoztak a szakértők. A diák feltette magában, hogy feltalálói tehetségét mindenestre érvényesíteni fogja, félbehagyta tehát tanulmányait és a gépészeti pályát kezdte meg. Karrierje tényleg szépen indult, igen ügyes, praktikus szerkezeteket kombinált össze, amelyekre szabadalmat is kért. A folytonos kísérletezés azonban teljesen elfoglalta minden idejét, úgy hogy lassanként minden állását elveszítette. Valósággal nyomorgott most már a fiatal gépész, aki azonban szilárd elhatározással megmaradt célja mellett. A legnagyobb furfanggal és ravasszággal pénzt csalt ki minden ismerősétől, csak-hogy függetlenül élhessen és találmányain dolgozzon. Mihelyt azonban sikerült újabb találmányaira szabadalmat nyernie és azokat értékesítenie, rögtön az utolsó fillérig megfizette a károsultaknak a kicsalt pénzt, úgy hogy ezek visszavonták ellene a feljelentéseket.

Ezt az izgalmas és nyomoruságos életmódot folytatta éveken át Keményffy Béla, akinek idegrendszerét is majdnem teljesen tönkretette az izgalmas tengődés. Legutóbb már nagyban kezdte üzni manipulációját, az egész Európát bejárta, mindenkitől pénzt csalt ki, akitől csak lehetett. Most már alig maradt ideje találmányaival foglalkozni és óriási fáradtságába került, míg egy-egy új szabadalmát értékesíthette. Néhány hónappal ezelőtt az aradi fogház lakója volt. Egy rabtársának, Szatmáry István gyulavári lakosnak nevében leveleket csempésztetett ki a fogházból Szatmáry feleségének. Azt írta a levélben az asszonynak a férj nevében, hogy néhány nap mulva fel fogja keresni egy ur (itt leírta a külsejét), akinek száz forintot adjon át. Ezért az összegért az idegen őt (Szatmáryt) kiszabadítja a fogságból.

Keményffy fel is vette az asszonytól a pénzt, azután megszökött. Szatmáryné csalás miatt jelentette fel s az aradi törvényszék el is rendelte országos köröztetését.

Keményffy Béla Kecskemétről, ahol már érdeklődni kezdett utána a hatóság, Nagyváradra szökött és ott a peceszöllői sörgyárban kapott alkalmazást. Nagyon meg voltak vele elégedve, szorgalmas, derék munkás volt, habár kisebb mértékben itt is folytatta manipulációját. Így történt azután, hogy a nyomok Kecskemétről Nagyváradra vezettek és mihelyt a kecskeméti rendőrség távirati megkeresése megérkezett, a nagyváradi detektívek azonnal kinyomozták és letartóztatták a feltalálót.

A szerencsétlen fiatal ember kétségbeesetten fogadkozott a nagyváradi rendőrségen, hogy mindent az utolsó fillérig megtérít a károsultaknak, mert hiszen ugyanis csak azért követte el bűneit, hogy találmányait értékesíthesse. Az új büntető novella szerint ugyanis a csalás hivatalból üldözendő és többé nem vonhatják vissza a károsultak följelentésüket. A nagyváradi rendőrség tehát kénytelen volt átadni a csendőrségnek a letartóztatott ifjut, ahonnan erős fedezet mellett Aradra kísérték.

Nagykosztolánytól —

Ellis-Islandig.

Egy tizenegy éves kis lány amerikai utja.
Egyedül az újjvilágba.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 2.

Egy piros arcú, eleven, fúrge kis leány érkezett a napokban Ellis-Island szigetére, mint egy ma érkezett Newyorkban megjelenő magyar nyelvű lap írja. A kis leány batyuszkát szorongatott a hóna alatt s bátor tekintettel haladt fel a lajstromozási terembe. Tiszta, csinos ruha fődte tagjait s okos szeméből csodálkozás sugárzott elő, midőn az óriási, márvány-oszlopos terembe lépett. De megbámulták őt is mindnyájan. A kis leány ugyanis egyedül, minden kíséző nélkül tette meg az utat egy magyarországi faluból Ellis-Islandig. Amire sok ember csak hónapokig tartó gondolkodás, töprengés után határozza el magát: a nagy tengeri utat a 11 éves Ontkó Erzsébet — így hívják a kis leányt — önmaga megtette.

A leányka merész vállalkozásának érdekes története van: Néhány évvel ezelőtt történt, hogy a leány édes apja, Ontkó Tamás elhunyt. Nagykosztolányban, Nyitra megyében lakott a család s a gyászos csapás rendkívül megtörte Ontkó Tamás özvegyét. A kis család kenyérkereső nélkül maradt s az itteni szűkös, terhes viszonyok mellett bizony nehéz egy özvegy asszonynak fenntartani egy családot, még akkor is, ha az csak két tagból áll.

A fiatal özvegy sokat tépelődött s gondolkodott azon, hogyan biztosíthatná a kis leánya jövőjét és hogyan virradhatna a gondterhes napokra vidámabb jövő. Tekintete ekkor az aranyországra tévedt és sok habozás után elhatározta, hogy az Egyesült-Államokba megy. Kis leányát az édes anyjánál hagyta és azután utnak indult kincses Amerika felé.

Ontkó Tamásnak az özvegye Granite Citybe került, ahol a takaros, jó megjelenésű fiatal asszonyt nőül vette Kiák János. Az asszony boldog volt, de a teljes boldogsághoz hiányzott a kis Erzsé, aki szépen felcseperedett s aki gyakran írt levelet az édes mamának. Az asszony arra kérte férjét, hogy hozassák ki a kis gyermeket s a férfi azonnal pénzt küldött

a jegyzőnek és megkérte szépen, hogy küldje ki azonnal a kis Ontkó Erzsit.

A jegyzőt meglepte a kérés és sok fejtegetésére került annak kitalálása, hogy küldje a kis leányt a nagy tengeri utra. Végre megvette a vasuti és hajójegyet, erős zsinagrára erősítette és a leányka nyakába kötötte. Azután pedig kemény papírlapra ráírta a következő címet: „John Kiak. Granite City. P. O. B. 101.“ Azután ellátta a kis leányt jó tanácsokkal és utnak indította.

A kis Erzsi megfelelt a beléje helyezett bizalomnak és egy felnőtt leány okosságával és tapasztalatával minden akadály nélkül eljutott Fiuméba, onnan pedig átutazott a tengeren. A hajó utasai bámulták a bátor kis leányt és valóságos kedvencüké vált a kis Erzsi.

Elis-Island tisztviselői értesítették Kiak Jánost a kis leány megérkezéséről és ő siet most Newyorkba, hogy az életrevaló kis leányt anyjának ölelő karjai közé vigye.

Sikkasztó rendőrkapitány.

A báltermek hőse megszökött.

Távirati tudósítás.

Arad, július 2

A rimaszombati ügyészség táviratban ke-reste meg a budapesti főkapitányságot, hogy tartóztassa le Szakál Arpad rozsnyói rendőrkapitányt, aki hivatalában jelentékeny összegeket sikkasztott, azután Budapestre szökött s valamelyik szállóban rejtőzik. A rendőrség nagy apparátussal látott hozzá, hogy a kapitány buvóhelyét felfedezze.

Szakál nagy lábon, pazarló életmódot folytatva élt Rózsnyón. Megfordult a legelőkelőbb körökben és nem zajlott le bál anélkül, hogy azon a főszerepet ne ő vitte volna. Nem régen vidéki körutra indult, leánynevezőben volt a felvidék sok előkelő uri házában. De már ennek előtte világgá kürtölte, hogy Szluha országgyűlési képviselő leányát veszi feleségül 80 ezer forint hozományjal.

Boldog vőlegénysége dacára egyáltalában nem szűnt meg Don Juan lenni. Május végén megtartott gyermeknapon tíz és husz koronáért váltotta meg egy szép asszony, vagy leány csókját, éppannyiért egy szál szegfűjét, vagy egy pohár pezsgőjét.

Este azután a gyermeknap egész jövedelmét magához vette és kereket oldott. A polgármester egy-két hétig egyáltalában nem tett semmit az ügyben, míg végre rászánta magát, hogy a vizsgálatot megindítja. A vizsgálat meglepő eredménnyel végződött. A büntetés-pénzek kasszájában, amelyet a kapitány kezelt egy darab kétfiléres volt csak, az ezüst és papírpénzek azonban eltűntek. A gyermeknap jövedelme szintén nyomtalanul elveszett.

A kapitány ellen napról-napra érkeznek büntető feljelentések. Egy egész csomó becsapott ember, kereskedő és kocsmáros panaszkodik amiatt, hogy a kapitány tőlük jogtalan pénzeket szedett fel. Természetesen ezeket a hivatalos lajstromokban nem tüntette fel. Gömör és Kishont alispánja az ügyről így nyilatkozott egy újságíró előtt:

— A rozsnyói rendőrkapitányt hivatalos pénzek elsikkasztása miatt felfüggesztettem állásától. Az iratokat a kir. ügyészséghez tettem át. A részletekről természetesen nem nyilatkozhatom. Az elsikkasztott összeg nagysága nincsen megállapítva. Az ügyben folyik a vizsgálat. A kapitány hollétéről nincs értesülésem.

A vizsgálat megállapította, hogy Szakál tényleg járt Budapestben. Megfordult a Meteor, Metropol és Nádor szállókban. Innen Cirkve

nicára utazott s Amerika felé vette útját. A rendőrség táviratban értesítette a kikötő parancsnokságokat az eseményről, ahova a rendőrkapitány személyleírását is megküldte.

Tábornok és pincér afférje.

Altábornagy mint tudósító.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 2.

Megemlékeztünk arról a kellemetlen és hihetetlenül hangzott incidensről, melynek szereplői Gyurits Belizár tábornok és egy zalaegerszegi kávéház pincére voltak és megirtuk, hogy az ottani lapok megtámadták a tábornokot állítólagos magyarellenes kifakadásai miatt.

A zalaegerszegi híradás nyomán több lap azt írta, hogy sokolgradai Gyurits Belizár magyar gyalázó tábornok, mivel elmulasztott egy főpincérnek köszönetet mondani azért, hogy elküldötte egy asztaltól, melynél letelepedett és mely magyar szokás szerint elfoglalt hely volt.

Bizonyos, hogy sehol a világon nem divik úgy a „lefoglalt hely“ rendszer, mint nálunk, de erről külön cikket kellene írni. Most csak a pécsi dandárnok esetével akarunk foglalkozni, minthogy nem eredeti módon világított ki, hogy nem felel meg a valóságnak, hogy a tábornok a magyarokat szidalmazta és ezt már csak a pincér boszúja szülhette, aki az esetet a helyi újságíróknak így fűszerezve mondotta el. A székesfehérvári honvédkerület parancsnoka, Rónai Horváth Jenő altábornagy, csak önmagához méltóan járt el, amikor utána járt a lapírnök, azt nem ignorálta, hanem a hirt közlő laphoz a következő levelet és helyreigazítást küldötte:

Tekintetes Szerkesztőség! Becses lapjának f. hó 18-án kelt 136. számában „Magyarfaló honvédgenerális“ cím alatt egy cikk jelent meg, mely a f. hó 13-án a zalaegerszegi Arany Bányás kávéházban történt eseményeket elferdítve tárgyalja, miért is felkérem a tekintetes Szerkesztőséget, hogy az alábbi helyreigazítást lapjában fülvönni sziveskedjék.

Horváth altábornagy,
kerületi parancsnok.

Helyreigazítás.

„Gyurits Belizár tábornok, a m. kir. 3. lovas dandár parancsnoka, a f. hó 14-én és 15-én a m. kir. 7. honvéd huszár ezred 2. ik osztálya felett Zalaegerszegen szemlét tartott.

A tábornok ur 13-án reggel 6 óra 30 perckor az Arany Bányás kávéházba bemelve egy kisebb asztalnál foglalt helyet. Néhány perc múlva Vörös Sándor főhadnagy dandár vezérkari tiszt szintén a kávéházba ment és a következő napi gyakorlathoz szükséges térképeket magával vitte és azon célból, hogy a térképeket szétterithessék, egy nagyobb asztalhoz mentek át, amikor is a pincér a tábornok urhoz menve jelentette, hogy az asztal el van foglalva, holott ekkor rajtuk kívül még senki sem volt ott, amire a tábornok ur azt válaszolta „most én ülök itt“ s midőn a pincér újból beszélni akart, „menjen innen“ szavakkal a pincért elutasította, de a cikkben foglalt sértő szavakat nem mondotta ennek.“

Eddig katonáknál az ilyen természetű hírlapi közzétételeket egyszerűen ignorálták és ezzel az ügyet elintézték vették. De jóval helyesebb és célravezetőbb az olyan nyílt és határozott cáfolat, mint amilyent most a kerületi parancsnok kibocsátott. Sok balvélemény elterjedésének vetettek volna ezzel gátat és jó jelnek tartjuk, hogy most már jobb meggyőződésre jutva, a hírlapi támadás annak rendje és módja szerint hírlapban ítélik el a generálisok is.

A trónörökös udvarából.

*

A romániai ut. — A király udvari vonata. —
Küldöttség Konopistban. — Az üzlet.

Ferenc Ferdinánd főherceg udvarában most nagyban folynak az előkészületek a romániai utra, amelynek kiváló jelentősége van a trónörökös életében. Az Aradi Közlöny néhány nappal ezelőtt megírta, hogy ez az első alkalom, amikor Hohenberg Zsófia hercegnő, a trónörökös nejét hivatalosan is férjével egyenrangú fogadtatásban részesítik. Az igaz, hogy ez nem a spanyol etikettel összeabricsolt bécsi Burgban, hanem külföldön, Romániában történik.

A trónörökös, aki nejét imádja és érette a bécsi udvari körökkel már sok kemény harcot vívott meg diadalmasan, elhatározta, hogy eddigi szokásától eltérően a legnagyobb pompa kifejtésével utazik. Eddig — beszélnek a környezetéhez tartozók — ha utra készült, észre sem lehetett venni, hogy két hatalmas ország trónjának várományosa szándékozik egy másik fejedelmi udvar látogatására. Most a lelkét teljesen felderítő és neki végtelen boldogságot szerző esemény alkalmából mindent elkövet, hogy már az utazás külsőségei is elárulják, hogy az osztrák-magyar monarchia trónörököse és neje utaznak. Ugyanazt az udvari vonatot fogja használni, melyet öfelsége szokott igénybe venni és amelyet a magyar állam ajándékozott a királynak a milleniumi évben. A király készséges örömmel engedte át az udvari vonatát és maga adta ki az utasítást, hogy épen úgy szereljék fel és lássák el mindennel, mintha ő utaznék rajta. Még a vonatkísérő személyzet is ugyanazon személyekből fog állni, akik a király utazásain teljesítenek szolgálatot.

A király még azzal is kitünteti a trónörökösöt, hogy mint a maga látogatásai alkalmából, úgy most is rendkívül sok rendjelet adományoz mindazoknak, akik a trónörökös pár látogatása alkalmából körülöttük hivatalos funkciókat teljesítenek.

A trónörökös és hitvese, Hohenberg Zsófia hercegnő e hónap 10-én utaznak Szinajába. A látogatás dolgában a román kormányhoz köze álló helyről a következő értesítést teszik közzé: A látogatás alkalmából, dacára, hogy bizalmas karaktere lesz s éppen ezért az egész program csupán néhány udvari ünnepségre fog szorítkozni, fényes díszet fejt ki a román udvar is. A trónörökös pár különvonaton e hónap 10-én, szombaton délután négy órakor érkezik Predealra és öt órakor Szinajában lesz. A predeali pályaudvaron a trónörökös pár fogadására meg fognak jelenni: Crainiceanu vezérkari főnök, akit a királyi herceg mellé Romániában való tartózkodásának egész idejére szolgálattételre osztottak be, továbbá Schönburg herceg bukaresti osztrák és magyar követ, a kerületi prefektus, a bukaresti rendőrfőkapitány s a helyi hatóságok fejei. A szinajai pályaudvaron Károly király, a román trónörökös és felesége, Mária hercegnő, továbbá gyermekeik, Károly herceg és Erzsébet hercegnő, valamint az egész kormány és a diplomáciai testület tagjai fogadják az érkező vendégeket. A diszszolgálatot egy vadász század fogja teljesíteni. A fogadásnál megjelennek még azok a román katonatisztek is, akik Ferenc József királytól kitüntetését kaptak.

Hohenberg hercegnő kegyei úgy látszik a romániai utazás révén igen értékesek lettek a bécsi udvari körök akaratát és szempillantását leső osztrák arisztokrácia körében is.

Mint Bécsből jelentik, az osztrák kertészeti társulat, melynek tagjai sorában főhercegek és

a legelső arisztokraták foglalnak helyet, a védőség elfogadására Hohenberg hercegnőt a trónörökös nejét kérte fel. A hercegasszony elfogadta a védőséget és ebből az alkalomból tegnap tisztelegtek Konopistban küldöttségileg Ferenc Ferdinánd főhercegnél és nejeinél. A trónörökös-főherceg felesége nevében igen barátságosan fogadta a küldöttséget; megmutogatta nekik a pompás kertjét s végül kedélyes uzsonnázás közben, sokáig elbeszélgetett velük.

A trónörökös a nyarat konopisti kastélyában tölti, ahonnan az őszi hadgyakorlatokra utazik, melyeket ő vezet, s amelyen a német császár is jelen lesz. Az őszel Frigyes főherceg baranyamegyei birtokán fog vadászni. De nemesak a mulatság, hanem valami más is készíti erre a látogatásra. Az üzlet.

Bányászati szakkörből eredő értesülés szerint Baranyavármegyében új, előkelő kőszénbánya társaság van mostanában alakulóban. A pécs—vasasi vasutvonal folytatásában, Pécsváradon létesítik az új kőszénbányatelepet, amelyen nagyon kedvező körülményeket konstátáltak a mély furások. Az új bánya részvényeit jelentékenyebb összegben Ferenc Ferdinánd jegyezte. Részes a bányában továbbá Böckh Hugó dr., a nagyhirű selmecbányai professzor is, aki geológiailag felfedezte a területet s most a műszaki munkálatokat is vezeti. A bányatársaság bankári teendőit a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank vállalta el.

Megörült gyógyszerész.

„Keverem, kavarom.”

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 2.

Nagy Endre kabaréjáról tudtuk, hogy szálla (esimós kis halacska lehet az, melynek csak a szállája is egy olyan kabaré, mint a Modern Színház) a volt koalíciós kormányért égő politikusok szemében. A konferanszié borotva éles szatírája oly elevenbe talált, hogy sok hithű koalíciós szív érzett fájdalmas szorulást a vágására. De ezt az érdektelen közönség csak jóízű mosolylyal fogadta és kísérte. A vágás helye csakhamar bagyógyult és a föld forgott tovább a maga tengelye és a nap körül.

A kabaré kultusz csak meghódította mindennek dacára a maga nagy és hálás közönségét. Különösen a nőknél hódított. Nagy Endre leghálásabb közönsége a nők, akik az izléses formában beadott pikantériát a kabaréban pirulás nélkül élvezhetik.

Azonban Nagy Endre kabaréja most az egyszer komoly áldozatot is követel. Az aradi szezsúr egy szegény patikus elméjét borította sötétségben. A kabarékultusz most az egyszer nem nőt ejtett meg, amint ez már a trikós és masztikszos levegőben szokás, hanem egy férfiembert, jóra való és tehetséges patikust kábított el, aki áldozatául is esett az egyik legnépszerűbb kuplé varázsának. A megrendítő esetről a következő tudósításunk számol be:

Népszerű ember volt egy aradmegyei mezővárosban T. gyógyszerész, aki az ottani gyógytárban provizoroskodott már évek óta. A harminc éves gyógyszerészességét humoros kedélyeért, szeretetreméltó modoráért mindenki szerette. Nem eshetett sehol mulatság, szórakozás nélküle és bár már kopaszodóban volt a feje, a nők is nagyon vonzódtak hozzá. Menyasszonya is volt már, aki évek óta várt rá és még inkább a patikára, amely eljövendőben volt. De amely sehogy sem akart megvalósulni. Pedig enélkül sehogy sem válhattak a szegények férj és feleségé.

Sokat bankódtak ezért mindketten, de különösen a provizor, aki már annyira ment a buslakodásban, hogy ivásra adta magát. Éjszakákat töltött bor mellett és az utóbbi időben bizony sűrűen megesett vele, hogy reggel részegen fogott a különféle kenőcsök elkészítéséhez. A főnöke azonban szívesen szemet hunyt az apró botlások előtt és jóakaratulag igyekezett könnyíteni a segédje bánatán. A múlt hónap egyik napján, amikor kimenője volt a provizornak, rávette a főnöke, hogy jöjjön be Aradra a családjával, feleségével és leányával, akik az akkor itt időző Nagy Endre kabaréjának az előadására jöttek be. A bus provizor, aki jó fiu volt, szívesen ajánkozott a hölgyek gardirozására. A kabaréban nagyon jól mulattak, a gyógyszerészesség szinte elfelejtette a sok but, nehézséget, ami őt nem engedi érvényesülni, boldogulni és családot alapítani. A művésznők kedves énekszámait és varázslatos bája egészen vidámmá varázsolták; csak akkor lett újra szomorú, amikor Sajó Géza, ez a kiváló humoros komikus, kilépett s eldalolta azt a sanzont, amely egy provizor bánatáról szól s amelynek a fülbemászó refrénje így hangzik:

*Bánatomat angolkeserűbe fojtom
s keverem-kavarom,
keverem-kavarom,
keverem-kavarom folyton.*

A különben kedves kuplé annyira hatott a provizorra, hogy tüstént fölkel helyéről, ajánlotta magát és otthagya az előadást. Azóta beszélni se lehet vele. Komor volt, szótlan és álomjáróként készítette el az orvosi rendelvényeket. A főnöke vigasztalni próbálta, de hiábavaló volt minden igyekezete, a szomorú embert nem tudta fölvidítani.

Kedden aztán végzetes dolog történt. A kis gyógyszerterát a rendes időben nyitották. A provizor ott állt a pult mögött, a csillogó edények és üvegek között és nagy igyekezettel készítette a gyógyszereket. Egyszerre csak, épen valami port kevert egy kis fehér porcelán tégelyben, a főnöke lakásából zongorajáték áradt ki. Eleinte nem is törődött vele, de néhány pillanat múlva már kihámozta a melódiát: a főnöke leánya a kabaréban hallott provizor-kuplét játszotta. A szegény ember hirtelen furesa pózba vágta magát, fölkapta a porral telt tégelyt és egészen a Sajó Géza modorában keverni kezdte annak tartalmát s a gyógyszerekre várók egész tömegének csodálatára, a zongorát kísérve, énekelni kezdte a kuplét:

*Bánatomat angolkeserűbe fojtom
s keverem-kavarom,
keverem-kavarom,
keverem-kavarom folyton...*

A szerencsétlen provizort alig lehetett lecsöndesíteni. Nagynehezen becsalták a lakásba, elhivatták az orvost, aki konstátálta, hogy a szegény provizor megörült.

Ennyit nem ártott a kabaré a politikának.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Szombat: Kutya van a kertben, bohózat. Tapolczai Dezső és Vendrey Ferenc felléptével.
Vasárnap: Délután: Vasgyáros, színmű. Este: Naftalin, bohózat. Tapolczai Dezső és Vendrey Ferenc felléptével.
Hétfő: Varázskeringő, operett. Felhő Rózsi felléptével.
Kedd: Tatárjárás, operett. Felhő Rózsi felléptével.
Szerda: Erdészleány, operett. Felhő Rózsi felléptével.
Csütörtök: Osztrigás Mici, bohózat. Tapolczai Dezső és Vendrey Ferenc felléptével.

Péntek: Osztrigás Mici, bohózat. Tapolczai Dezső és Vendrey Ferenc felléptével.

Szombat: Tolvaj, dráma. Góth Sándor és G. Kertész Ella felléptével.

Vasárnap: Visszatérés Jeruzsálembe, színmű. Góth Sándor és G. Kertész Ella felléptével.

Hétfő: A király, vígjáték. Góth Sándor és G. Kertész Ella felléptével.

* Tapolczay és Vendrey. Holnap lépnek fel először a nyári színházban Tapolczay Dezső és Vendrey Ferenc, a Vigszínház kiváló művészei. Holnap a Kutya van a kertben című pompás bohózatban lépnek fel a vendégművészek. A többi szereplő a következő: Szendrey, Novák Irén, H.-Kőrössi Juci és Faludy.

* Felhő Rózsi Aradon. Az aradi közönség régi kedvence, Felhő Rózsi, a szegedi színház primadonnája a jövő héten 3 estén át lesz vendége az aradi színháznak. Felhő Rózsi a Varázskeringő-ben, a Tatárjárás-ban és az Erdészleány-ban fog vendégszerepelni.

* Vasárnapi előadások. Vasárnap két előadás lesz. Délután mérsékelt helyárák mellett A vasgyáros kerül színre. Este a Naftalin-t játszik a két főszerepben Tapolczai Dezsővel és Vendrey Ferencel, a színház vendégeivel.

* Ügyvédből — tenorista. A magyar királyi Operaház, mielőtt bezárta kapuit, néhány énekesjelölttel próbát énekeltetett, akik közül, mint hírlík, egy be is vált. Székelyhidi Ferenc dr., a csengő hangú tenorista, aki az ügyvédkedés mellett szakított magának időt az énektanulásra is és mint Farkas Ödön kolozsvári énektanárnak tanítványa az Aida operából énekelte egy áriát teljes zenekarkiséréttel. Akik hallották, el voltak ragadtatva szépen csengő tenorjától. Már most, ha szerződtek, hát nemesak baritonistája lesz a m. kir. operának, aki orvos, hanem tenoristája is, aki ügyvéd.

* Medgyaszay Vilma és Széchy Magda hangversenyének, mely vasárnap este 8 órakor lesz a „Központi Szálloda”-ban, műsora: Medgyaszay Vilma: Szerelm és házasság, Mi kell a férfiaknak, Férjek vvnata, A banda jön, Az ácslegény és a színésznő, Az anyaszív, Altató dal, Jé! Ugy-e, Jani? Egy asszony, Abbáziába, Abbé és a grófnő, Háremtől—hatig, Tilos a dohányszás, A krajcárka, Bucsulevél, Szerelmes utcák, A nagymama, Tökéletes feleség. — Széchy Magda: A kis malac, A modell, A gerőf is ember, Krumplikapálás után, Dal a vörös Márcsáról, Kakastyuk, Oh Mária, légy velünk, stb. stb. — Jegyek Weisz Leó-cégnél kaphatók. 2525.

* A Magyar Színház jövő évadja. Beöthy László, a Magyar Színház igazgatója most teszi közzé jövő szezonjának játékkrendjét, melyben szembetűnően sok eredeti darab szerepel, javarészt igen kiváló szerzőktől. Ezek között bőségesen választhat az igazgatóság, melynek külföldi darabok is imponáló mennyiségben állnak rendelkezésére. Az eredeti művek ezek: Homonnai Albert: Ontudatos nők, Gyges és tudó. — Szemere György: Ő; Szizifusz. — Jókai—Hevesi: Az új földesúr. — Lovik Károly: Kalandok. — Bródy Sándor: Amerika. — Faragó Jenő: Nászéjszaka. — Biró Lajos: Családi tűzhely. — Szomorú Dezső: A mi szívünk. — Fényes Samu: Almodozók. — Ráth-Végh István: Aranyfonál. — Bródy-Martos: Ne váljunk el. — Ludassy—Ganz: Egi háború. — Vértessy Jenő: Gaál Adám. — Molnár Ferenc: A testőrhadnagy. — Vajda Ernő: Rozmaring néni. — Csáth Géza: Hamvazószerda. — Lengyel Menyhért: A tajfun. — Hajó Sándor: A királynő. — Dregely Gábor: Szent házasság. — Földes Imre: A gazdag Margit. — Zsirkay János: Éljen az élet. — Matonok Sándor: Antikrisztus. — Ime az eleven cáfolata annak, hogy nem dolgoznak a magyar írók. Csak arra való igazgató és színház kell, mely a magyar szerzők darabjait jó előadásban mutassa be és nem

törekszik arra, hogy a be nem protegált író már a premieren is elbuktsa.

* **Amerikai zuávok.** A szerecsenekből toborzott ugynevezett fekete gárdáról mutat be új műsorán pompás mozgófényképet az Uránia színház. Bámulatossá jellemzi a fekete gárdának katonai gyakorlatait. Minden mozdulat, katonai felvonulások, támadás, a sorok rendezettségének szinte geometriai pontossággal alakul ki ezeknél a fekete katonáknál. Ugyis mint látványosság, de mint sportérdekesség is számíthat a közönség tetszésére. Az Uránia új műsora egyébként ismét bővelkedik nagyszerű látványosságokban. Így többek között a Mont Blanc hóval borított meredékeinek megmásztása egyike a legnagyobb látványosságoknak, aminőt a kinematográf csak produkálhatott. Az új műsort szombaton mutatják be először. 791.

Simkó bácsi visszavonul.

Megint tanár lesz belőle.

*

A függetlenségi párt disze, virága, a jeles Simkó József, aki egy és más okból rövid idő alatt országos hírességgé nőtte ki magát, mint félhivatalosan jelentik, visszavonul a politikától. Abba hagyja a honatyaságot és megint tanár lesz belőle.

Apponyi Albert kultuszminiszter ugyanis állami középiskolai tanárrá nevezte ki a jeles honatyt. Szóval, Simkó bácsi avanszál. Mielőtt bekerült volna a parlamentbe, egyszerű polgári iskolai rajztanár volt. És most *gimnáziumi* tanár lesz belőle.

Politikai körökben szenzációval fogadták ezt a hírt. Izgatott hangulatban tárgyalták ezt a nevezetes eseményt és élénken találgatták, hogy mi lehet ennek a kinevezésnek az oka. Végre aztán, hosszas találgatások után megoldották a rejtélyt.

A rejtélynek igen egyszerű a megfejtése. A következő:

Simkó néni, a trafikok őrangyala, már nagyon sokat járt a miniszterek nyakára. Neki mindegy volt, hogy kinek a nyakára járt. Nem törődött vele, hogy Wekerlének, Darányinak, vagy Günthernek a nyakát molesztálta. Az neki mindegy volt. Csak az volt a fontos, hogy a molesztált nyak miniszteri nyak legyen. Simkó néni annyit járt a nyakakra, amíg végre nyakraváló lett belőle. De ezt aztán már végleg megunták a miniszterek. Minisztertanácsot hívtak össze, amelynek az volt az egyetlen tárgya: hogyan lehetne megszabadulni a mindenkit agyonprotezsáló nénitől. Végre Wekerle kisütötte a mentő ideát.

— Te Berci, — mondta Apponyinak, — ez a Simkó tanár volt azelőtt.

— Ugy van! Igaz, ugy van! — zugta a minisztertanács.

— Akkor rendben van, — mondta Wekerle. Nevezd ki megint tanárnak.

— De ez a Simkó nem olyan fiú. Ez nem megy vissza.

— Dehogyan nem megy. Elő kell léptetni. Gimnáziumi tanárnak kell kinevezni.

És ki is nevezték.

A kinevezéssel élénk vesztesség éri a képviselőházat. Elveszti egyik legkiválóbb humoristáját.

A koalíciós miniszteriumnak azonban egyáltalában nincs szerencséje. Lerázták magukról Simkót és becses nejét. Mire azonban lerázták magukról, tulajdonképpen már az utánuk következő kabinet nyakáról rázták le...

HIREK.

Elmentek a katonák aratni.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 2.

Odakünn a határban aranykalászt ringat a szellő. Egy-két nap múlva rendre hullnak a kövér kalászfejek: aratnak. Ma reggel pedig kiürültek a kaszárnyák. Megjött a Befehl, hogy akinek otthon földje van, hazamehet háromheti szabadságra aratni. Egy-egy századból alig maradt itt 25—30 ember, a többieket hazaeresztette a hadvezetőség.

A nagy munkáshiánynak, melyet az amerikai kivándorlás teremtett meg, ez az első látható és eredményes intézkedése. Nincs munkás, tehát a hadvezetőség rendelkezésre bocsátja azt a munkaerőt, legalább a legfontosabb munkaidőben, melyet az országtól elvon.

Szinte észrevétlenül történt meg az idén ez a nagyszabású intézkedés. Annyi katonát eddig még sohasem szabadságoltak, mint az idén, de a politika elfelejteti az emberekkel ezt az eseményt.

Mert hogy esemény az arató katonák ily nagymérvű szabadságolása, az kétségtelen. Lehet elbírálni több nézőpontból, hiszen ezt a kérdést már sokan és sokat vitatták, de esemény voltát eltagadni nem lehet.

Mi leszögezzük magát aényt: a katonák ma reggel nagy számban elmentek aratni. Szükség van rájuk és eminens nemzeti érdek, hogy ami termett, learattassék. Ehhez pedig a meglevő munkaerő nem elég.

A katonák elmentek aratni, mert hiányzik a munkaerő és a szükség parancsol. Vajjon precedens lesz-e ez arra, hogy elmennek máshová is, ahol a munkaerő hiányzik?

A ma politikai tusájában is érdemes erről elmélkedni.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 3-án az időjárás: változékony, hűvös, sok helyütt csapadék.

— **Nász az uralkodó családban.** Ischlből táviratozzák: Az udvarhoz közel álló körökben híre jár, hogy György bajor herceg legközelebb jegyet vált Germania Mária toszkániai hercegnővel. Ezzel kapcsolatban a toszkániai hercegi család: Lipót bajor herceg, Gizella hercegnő és György herceg meg fogják látogatni a királyt a nyár folyamán Ischlben.

— **Az új szultán fia a török hadseregben.** Konstantinápolyi lapok híradása szerint, *Adul Halim* herceg, Mehemed szultán harmadik fia, hadnagyi ranggal a rendes török katonaság soraiba lépett. A török katonaság körében örvendetes benyomást gyakorolt *Adul Halim* efendi elhatározása, mert ez az első eset, hogy török herceg a rendes katonaságnál teljesít szolgálatot.

— **Paulay Erzsébet felgyógyult.** Budapestről írják: Czáráné Paulay Erzsébet asszony, a Nemzeti Színház fiatal művésznője teljesen felépült hosszantartó súlyos betegségéből. A szanatóriumot, ahol megoperálták, már régebben elhagyta s azután otthon ápoltatta magát és most egészen friss egészségnek örvend. A nyarat pihenéssel és tanulással tölti, mert szeptemberben ismét a színpadra lép.

— **Az új budapesti szerb főkonzul.** Fővárosi tudósítónk jelenti: *Kriszties Jován*, az ujonnan kinevezett szerb főkonzul, tegnap érkezett meg Budapestre, hogy hivatalát átvegye. *Petkovic* Tivadár eddigi főkonzul, akit a szerb kormány tudvalevőleg montenegrói szerb követté nevezett ki, legközelebb utazik Cetinjébe.

— **A Törley-gyár gazdát cserél.** Budapesti tudósítónk jelenti: Jól informált helyen beszélnek, hogy a tavaly elhunyt *Törley József* pezsgőgyáros örökösei megegyeztek arra nézve, hogy a vagyont elkülönítik. Hogy ezt tehessék, értekesíteni szándékoznak *Törley József* hagyatékát, mely a promontori pezsgőgyárból és a Sándor-utcai palotából és bács megyei földbirtokból áll. A promontori gyártelepre jelentkezett egy komoly reflektáns: a Magyar kereskedelmi részvénytársaság, mely megkezdte az alkudozást a promontori gyár és üzem megvételére, amely továbbra is a *Törley* nevet viselné. Az alkudozások, hír szerint, az örökösök túlzott feltételei miatt, eddig eredményre nem vezettek. A Sándor-utcai palotára is akad vevő, levag *Freystädler Jenő* személyében, de ez a vétel sem jutott még a megvalósulás stádiumába. Az örökösök a palotáért 800,000 koronát kernek.

— **Óriási banyakatasztrófa.** Dordmuthból táviratozzák, hogy ott egy tárnában mérges gáz kiömlése következtében számos munkás meghalt és megbetegedett. Száznál több halottról beszélnek.

— **Ujabb sikkasztás Oroszországban.** Az Oroszországban napirenden levő sikkasztások száma ismét szaporodott egygyel. A „*Vladimir*” hajó Blagovjescsenkóból 600,000 rubel értékű aranyrudakat hozott Szentpétervárra. Mikor a hajó megérkezett Szentpétervárra, az aranyrudaknak hült helyét találták. A rendőrség a kapitányt és a hajó összes legénységét letartóztatta.

— **A szabadkai gyilkosság.** Szabadkáról táviratozzák, hogy *Klein Lipót Pált* ma meglátogatta a fogházban a felesége, ami megható jelenetet idézett elő. A házastársak egymás keblére borultak és hosszasan könyeztek. *Klein* szabadlára helyezése ügyében holnap dönt a szegedi tábla.

— **Doktor főhadnagy.** A haladni kívánók előtt ma már tisztán áll az a tény, hogy a szaktudás magában nem boldogít. Barmennyire is izolálnak lassék valamely pálya, bizonyos, hogy produktív munkát egyéb kiegészítő tudományok nélkül termelni nem lehet és különösen nem lehet vezető és alkotó képesség ott, ahol a rideg szaktudás szűkös korlátai jelentik minden ismeretek végét. Ma már a modern szinten álló katonai pálya is felöleli a területéhez sűrűlő tudományokat és ugylátszik *Pandurovics László* főhadnagy, a pécsi honvéd hadapródiskola tanára, ennek a produktív és egyedül értékes iránynak egyik előjáró harcosa. Öt éve tette le az érettségit, utána beiratkozott a jogra és kitartó ambícióját folyó hó 26-án siker koronázta. a *kolozsvári tudományegyetemen a jogtudományok doktorává avatták.*

— **Férjgyilkos asszony.** Szegedről jelentik: *Szabics Imréné* szentesi asszony az éjjel az urát, mikor az aludt, agyonlőtte. *Szabicsék* már régóta rossz viszonyban éltek, mert *Szabics* állandóan verte feleségét és három gyermekét. A gyilkosság előtt is a férj összeverte az asszonyt. Mikor azután *Szabics* elaludt, az asszony a falról levette az ura vadászfegyverét és az ébren levő gyermekek szemeláttára lőtte agyon az urát. Az asszony a gyilkosság elkövetése után maga jelentkezett a rendőrségnél, ahol letartóztatták és az ügyészség fogházába kísérték.

— **Megszűnt lap.** A Délmagyarország című szabadkai napilap, mely három és fél hó előtt, március 15-én indult meg, e hét első napjával megszűnt.

— **Gyermekrabló cigányok.** Károlyvárosból táviratozzák: Boruda károlyvárosi építész tíz éves leánya, a napokban valamivel kijebb ment a városból, ahol három cigány megrohanta és erőszakkal a kocsijukba hurcolták. A leányka sikoltásaira figyelmesé lett egy vasúti pályáról, aki a kislány segítségére sietett. A pályáról lármájára többen összesereglettek és csak a rendőrség közbejöttével sikerült a cigányokat elfogni és megkötözni. A sátorral ellátott cigánykocsi fenekén még három gyermeket találtak, akikről megállapították, hogy szintén rabolt gyermekek. A három gyermek iszonyúan meg volt nyomorítva. Az egyiknek a szeme volt kiszorva, a másiknak a karja volt kitörve, a harmadiknak az arcát rutították el a kegyetlen cigányok, így akarván őket koldulásra felhasználni. A szomorú látványra iszonyú düh fogta el a nézőket és ha a rendőrség nincs jelen, agyonütötték volna a lelketlen gyermekrabló cigányokat. A cigányokat az ügyészség börtönébe zárták. A három nyomorék gyermeket egyelőre, míg a szülők esetleg jelentkeznek, a károlyvárosi kórházban helyezték el.

— **A sziámi ikrek házassága.** Nagyon régen nem hallatszott hír a sziámi ikrekről, akik a nyolcvanas években az egész világ érdeklődését fölkellették. Most azután egy szerencsétlenség révén megtudjuk, hogy az érdekes emberpár Amerikában él. A sziámi ikrek ugyanis sok évig tartó világszerte utjuk alatt tekintélyes vagyont tettek szert, úgy, hogy vagyonuk kedvéért találkozott két olyan amerikai leány, akik hajlandók voltak hozzájuk menni feleségül. A különös kettős házasságból nem kevesebb, mint négy gyermek született, akik azonban valamennyien süketnémáknak születtek. Ennek dacára a süketnéma fiúk szintén fölnevelkedtek, sőt néhány közülük már meg is házasodott és ezeknek megint süketnéma utódaik vannak. A sziámi ikrek Winson város környékén farmot vásároltak, ahol nyugodtan gazdálkodnak. A múlt héten hirtelen nyári vihar tört ki és a híres sziámi ikrek farmján lecsapott a villám. A lecsapó villám pillanat alatt agyon-sújtotta az egyik sziámi ikernek, Changnak legfiatalabb fiát, Jenne Bunkert és ennek hároméves kis gyermekét. Az öreg Changot mélyen lesújtotta legkedvesebb fiának és unokájának halála és folyton csak azt hajtogatta, hogy inkább őt sújtotta volna agyon a villám, mint legkedvesebb fiát. Hozzánőtt ikerestvére azonban, Ching-Lu, erélyesen tiltakozott Chang kívánsága ellen, mert — ugymond — ő is bajosan tudná túlélni a barátságatlan égi simogatát, ha Changot villámcsapás érné.

— **Magyar szabadalom Wright testvérek repülőgépe.** A hivatalos lap ma megjelent számában a megadott szabadalmak között igen érdekes hír jelent meg. A hír a következő:

44407. Lajstromszám. Wright Wilbur és Wright Orville gyárosok Daytonban. — Repülőgép, V.h. oszt. 1908. febr. 22. (Képv.: Meller.)

Ezt a hírt különösen aktuálissá teszi az a távirat, amely most érkezett Newyorkból és arról szól, hogy Wright Orville tegnap ismét föl-szállott repülőgépevel, de már harminec másodperc múlva megtagadta a motor a szolgálatot és a repülőgép hat méter magasságból lezuhant és erősen megrongálódott. Wright Orville csak jelentéktelen sérülést szenvedett. A Wright testvérek e kudarcuk után is feltétlenül biznak sikerükben és a szerencsétlen repülőgép szabadalmát siettek belajstromoztatni a budapesti szabadalmi hivatalnál is.

— **Bejelentett öngyilkosság.** A rendőrség ma egy elkeseredett, a léha élettől megundorodott fiatalembertől kapott levelet, melyben bejelentti, hogy öngyilkosságot követ el. Bécsi Andor, a Kovács és Novotny cég éttermi pincére írta a levelet, amelyben tudtára adta a rendőrségnek, hogy megunta és megutálta az életet, melyet eldob magától. Örökösén a kávéházban — írja — vagy a romlott nők társaságában kellett tartózkodnia, mert nem volt otthona. Nősülni akart, de akitszeretett, az nem lehetett a felesége és azért a végső és gyökeres megoldást választotta, öngyilkossá lesz. A rendőrség megállapította, hogy Bécsi már három nap óta nem volt a lakásán.

— **Öngyilkos leányok.** Szabadkáról táviratozzák: Miskolc Margit és Berkes Katica 17 éves leányok elhatározták, hogy közösen öngyilkosok lesznek. Mindketten reménytelenül voltak szerelmesek. Ma kimentek a temetőbe, ahol a kuthoz mentek, hogy beleugorjanak. Miskolc Margit bele is ugrott a kutba, de a másik leány ekkor úgy megijedt, hogy elfutott. Miskolc Margitot kimentették a kutból, de állapota életveszélyes.

— **Életbelépett a bornyilvántartás.** Tegnap napon életbelépett a bornyilvántartás kötelezettsége, amelyet már két ízben elhalasztottak, legutóbb pedig az volt a biztatás, hogy e kötelezettséget enyhítik, máig azonban módosító rendelet nem érkezett. A bornyilvántartás két részre oszlik, egyik a bevételi, másik a kiadási könyv az italmérőnek Aradon levő borairól. (Ezen nyilvántartást a termelők is vezetni kötelesek.) A bevételi bornyilvántartási könyvbe bevezetendő a borkészlet mennyisége hordónként és fajonként, a bor beszerzési forrása, az ideérkezés ideje s a szállítás módja, végül, hogy hol helyeztetett el. A kiadási bornyilvántartási könyv rovatai: a tartályok megnevezése, a bor mennyisége, a vevő neve és lakhelye, a szállítás ideje, módja és helye. A jegyzet rovatba a párosított borok adatai irandók. Az eladás adatait természetesen nem fogyasztónként kell bevezetni, hanem a heti kis mértékben elfogyasztott mennyiséget egyszerre a hét végén, a vevő megnevezésével pedig csak az 50 liternél nagyobb mennyiségű vásárlást. A bornyilvántartás tulajdonképpen eddig is megvolt a fogyasztási adó céljaira, az új könyvekben a rovatok szaporodtak. Fontos továbbá, hogy a pincehelyiségekben a rendőrkapitányság által márciusban kibocsátott hirdetmények ki legyenek függesztve.

— **Az aradi közös konyha újítása.** A közös konyha intézősége elhatározta, hogy folyó év július hó 1-től kezdődőleg egy üzlet rész is jegyezhető, mely egy féladag ebéd és vacsorára jogosít. Egy fél adag ebéd és vacsora havidíja 40 kor., csupán csak egy féladag ebéd 28 kor. Egyedül csak vacsora nem szolgáltat ki. Felszerelési díj címen egy fél adag után egyszer s mindenkorra 5 kor. fizetendő, míg egy üzlet rész 10 kor., mely havi 2 kor. részletben törleszhető. A közös konyha helyisége. Választó-utca 32a. szám alatt saját házában van. A közös konyha önszervező társaság f. évi július hó 8-án délután 6 órakor a városháza tanács-termében tartja közgyűlését.

— **Öngyilkos miniszteriumi szolga.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Tóth Mátyás, aradi születésű, 25 éves kereskedelmi miniszteriumi szolga harmadmagával igyekezett át Budáról a pesti oldalra. Az Erzsébet-hídon egyszerre elmaradt, azt mondta, hogy szivarra gyújt. Közben a Dunába ugrott. Társai csak akkor vették észre, amidőn közvetlen az ugrás pillanata előtt oda kiáltott hozzájuk:

— Isten veletek!

Nyomban mentésére siettek, de már nem tudták felfogni. Öngyilkosságát valószínűleg ittás állapotából kifolyólag követte el.

— **Táncolva ment a halálba.** Nagyváradról írják: Különös körülmények között halt meg tegnap Berettyóújfaluban Udvarhelyi Gyula mázolósegéd, aki valósággal táncolva ment a halálba. A szerencsétlen fiatalember mulatás közben halt meg. Máté István nagyvárad mázolósegéd vendégségben volt Udvarhelyinél, aki a vendég tiszteletére vidám estét csapott. Elvitte Máté Istvánt a jó bort mérő helyekre és a jókedvű fiatalok azzal tetézték be mulatságukat, hogy vidám hölgytársaságot kerestek fel, ahol — amint ez szokás — szívesen fogadták őket. Berettyóújfaluban is van vak zongorás és a mulató ifjak táncba kezdtek a vidám hölgyekkel. Bódító keringőket lejuttak a mulatóház szalonjának parkettjén és a mámor, a vágy a szívére szállt ennek a vigadó legénynek. A legszébb hölgyet átkarolva, keringőzött Udvarhelyi Gyula, mikor egyszer csak a szívéhez kapott. Elsápadt és a pamlagra rogyott. Nagy lett a riadalom. A zongorázásnak, táncnak vége szakadt. Összefutottak a lengeruhájú nők és élesztgetni próbálták az elalélt ifjút. De semmi nem használt. Udvarhelyi Gyula rövid pár perc alatt kiszívódott. Halálát szívzselhűdés okozta.

— **Köszönetnyilvánítás.** Néh. Tenner Ignác Pálné urnó ravatalára szánt koszoru megváltás címén Neuman Samu 20 kor., Domán Ignác 10 koronát adományozott a népkonyha javára, mely kegyeletes adományokért hálás köszönetét fejezi ki az elnökség.

— **Nyilatkozat.** Az Aradi Közlöny múlt évi október huszonhetedik számában megjelent egy hír, amelyben azt írtam, hogy Mánits Kálmán kátrányozó munkás óraláncot adott el Vrágo-vics Károly pincérnek és a láncról kitűnt, hogy értéktelen duble. Minthogy ez nem felel meg a valóságnak, amint a bíróság felmentő ítélete is igazolja, én ezután is sajnálatomat fejezem ki afölött, hogy bár akaratlanul is, az említett megírása által Mánits Kálmánról olyasmit állítottam, amit ő soha el nem követett. Tőle ezért bocsánatot kérek. Teller Kálmán.

— **Francia likörök legbiztosabb készítésére,** — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 17

MULATSÁGOK.

(=) **Nyomdászok népnünpélye.** Mindenkinek emlékezetében vannak azok a kitűnően sikerült népnünpélyek, melyeket az aradi nyomdászok szoktak rendezni. Most is azon dolgozik a nyomdászok rendezősegei hogy az augusztus hó 1-én, a Városligetben rendezendő népnünpély a maga nemében páratlan legyen. A rendezőség a népnünpélyre megfogadta a szegedi 46-ik gyalogezred katonazenekarát. Az a rendkívül gazdag műsor pedig, mely a népnünpélynek délutáni programját teszi ki, a maga nemében páratlan, melyet legközelebb ösmertetni is fognak.

(=) **Az aradi vaggongyári daloskör hangversenye.** Mint minden évben, az idén is kirándul a vaggongyári daloskör a vidékre. Július 4-én Borosjenőre mennek ki a dalosok, hogy a dal művészetével gyönyörködtessék a borosjenői műpártoló közönséget. A daloskör elnöke, Tamó Lajos, a hangverseny eszméjét meleg szeretettel felkaroló Schwiegel Gyula borosjenői elemi isk. igazgató és a daloskör vigalmi bizottsága mindent elkövetnek, hogy a közönség a július 4-én este adandó hangversenyen s az azt követő táncmulatságon kitűnően érezze magát. **Belépő díjak:** Személyjegy 1 korona. Családjegy három személyre 2 korona. Kedvezőtlen idő esetén az ünnepély nem a „Zöld kertben“, hanem a Kaszinó téli helyiségében fog megtartatni.

TARKASÁGOK.

*

(A jó vacsora.) Egy aradi vidám bankhivatalnok megnyert egy fogadást valamelyik jóbarátjával szemben. A fogadást egy jó vacsorában kötötték s a bankhivatalnok megnyerte a vacsorát. Tegnap este elmentek egyik aradi vendéglőbe, hogy a pompás vacsorát elfogyassák. Amikor a vendéglős megtudta, hogy fogadás-vacsoráról van szó, a nyelvvel csettintve szónokolta:

— A legfinomabb vacsorával szolgálhatok. Nem pezsgős vacsorával, hanem finom öreg borral fűszerezett lakomával. Fialat tyukhus is lesz. Aki ezt a vacsorát elfogyasztja, az kedvet kap még egy fogadás elvesztésére.

A bankhivatalnok hosszú foggal ült a pompásnak nevezett vacsorához. Amikor véget ért a lakmározás, a vendéglős megkérdezte tőle:

— Nos, mit szól a vacsorához? Izlett?

A fiatal emberből — becsipett állapotban — kitört az őszinteség s ezt mondta:

— Ha a tyuk olyan fiatal lett volna, mint a bor és a bor olyan öreg lett volna, mint a tyuk, akkor egész kitünő vacsora lett volna.

*

(Megadással.) A politika mai viharos állapotában ismét izgatni kezdi az embereket. Kávéházakban, nyilvános helyeken az most a beszéd tárgya, hogy mi következik ezután?

Egy társaságban valamelyik hazafi nagy szomorúsággal jelentette ki:

— Szegény Magyarország, ismét a megpróbáltatások korszaka következik rád.

A társaság cinikusabb tagjainak egyike megjegyezte:

- Az ország megadással fogja viselni sorsát.
- Dehogyan megadással, — mondták néhányan.
- Ellentállunk amíg lehet.
- Ellentállunk, de azért megadással viseljük a nehéz sorsot.
- Megadással? Hogy érted ezt?
- Ugy, hogy mindent megadunk, amit Bécs követel.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ujarad, július 2.

A naponta megújuló és ma már egyfolytában tartó esőzés esetleges káros hatása mellett hátráltatja az amúgy is már késedelmet szenvedő aratási munkálatokat.

A gabonaüzlet irányzata a csapadéknak korábbról észlelt kedvező hatására lanyha. A mai piacon — a kedvezőtlen idő dacára — elkelt:

400 mm. buza	15.40—00.00
400 mm. tengeri	7.20—0.00
Rozs	9.80—00.00
Zab	8.60—0.00
Árpa	8.20—0.00

A gabonaárak 50 kilogrammonként koronában értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, július 2.

Amerika 1/4-al olcsóbb. Üzlettelen, lanyha.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Deli zárlat	2 órai zárlat
Tengeri 1909. júliusra	7.69—7.70	7.67—7.68
Tengeri 1910. májusra	7.00—7.01	7.04—7.05
Buza 1909. októberre	13.40—13.41	13.48—13.49
Buza 1910. áprilisra	13.79—13.80	13.81—13.82
Rozs októberre ...	9.88—9.89	9.91—9.92
Zab októberre ...	7.70—7.71	7.72—7.73

Zárul 5 órakor

Utótőzsde üzlettelen.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1909. július hó 3-án:

Tapolczai Dezső és Vendrei Ferenc fellépésével:

Kutya van a kertben.

Bohózat 3 felvonásban. Irta: Baydeau Georges. Fordította: Goth Sándor.

SZEMÉLYEK:

Chandebise	Szendrey M.	Rugby	Ladislav J.
Chandebise C	Faludi Károly	A beteg öreg	Szabó L.
Tousnel	Tapolcai D.	Raymonde	Novák Irén
Dr. Vináche	Polgár S.	De Histangua	H. Korössy J.
De Histangua	Leővey Leó	Antoinette	Zalay Margit
Ferrallon	Vendrey F.	Ferrallon	Benkőné
Etienne	Kulesár L.	Fugenie	Kun Irén

Közdete 8 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Baró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1909. július 3-án, szombat:

1. Egy karambol következményei Bohózat. — 2. Amerikai zuavok. Természet után. — 3. Mozgatható bábu. Humoros. — 4. Vende ta. Dráma az olasz népéletből — 5. Eg az ingem. Bohózat. — 6. A boszorkánymester. Lárványosság. — 7. A Mont-Blanc megmászása. Természet után. — 8. Két nővér. Dráma.

Előadások este fél 7 órától kezdve.

Az előadásra bármikor be lehet menni

Az előadások július hó 1-től este 7/2 órakor kezdődnek.

NYILTTÉR.*

Nyilatkozat.

Az Aradi Közlöny mai számában az Aradi Hitelbank ellen folyamatban levő rendőri nyomozásra vonatkozólag megjelent tárgyilagos közleményre a részvénytársaság igazgatósága a saját reputációjának megóvása, valamint a részvényesek és a bank hitelezőinek megnyugtatása végett kijelenti, hogy éppen az előtte még teljesen ismeretlen egyén részéről tett feljelentés folytán folyamatban levő rendőri nyomozás fogja kideríteni a rejtélyes feljelentésnek teljes alaptalanságát.

Kéri tehát az érdekelt részvényeseket és ügyfeleket, hogy teljes nyugalommal várják meg a nyomozás eredményeit.

Arad, 1909. évi július hó 2-án.

Aradi hitelbank és takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága.

Lapkihordó-pár felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Szivarka hüvelyek nagy választékban.

* Az ezen rovat alatt közöltakért nem vállal felelősséget a szerkesztő

Földbirtokra

előnyös kölcsönt kieszközöl elsőrangú fővárosi pénzügyintézetnél, Krausz, Budapest, Andrássy-ut 1. szám. 4812

CONAN DOYLE

legújabb kötete most jelent meg!

Rejtelmes történetek.

Fűzve 4.—, vászonkötésben 6.—, bőrkötésben 7.—,

Utazási olvasmányok

50 filléres teljesen különálló füzetekben is kapható.

Rendelje meg: 2522

a BUDAPESTI HIRLAP kiadóhivatalánál.

Engelhardt-féle

Chassalla Sandalok

hölgyek, urak és gyermekek

részere 2095

tennis cipők

kizárólagosan

Weinberger János cipő áruházában

kaphatók.

Ha fáradt, ha izzad

a keze, ha izzad a lába, úgy csak szénsavas pezsgő

SICCOGENT

használjon. Az izzadság következtében fellépő kellemetlen büzt megszünteti, a járást megkönnyíti.

Egy doboz 30 fillér.

Vegyintézet laboratórium:

Detsinyi Frigyes

Budapest, V. Marokkói-utca 2. sz.

Aradon: Vojtek és Weisz úro ériájában kapható. 5834

Julius Léon

életbe lép az új bortörvény!

Bornyilvántartási

könyvek

füzetek és nyomtatványok jutányos áron kaphatók

Pichler Sándor

papiros, írószer és üzleti könyv raktárában

Arad, Szabadság-tér 1.

Telefon 308. sz. 847

Magyar kir. államvasutak

Nyári menetrend.

Érvényes 1909. évi május hó 1-től.

Arad-Budapest.							
Állomások	Szv. I-II.		Gyv. I-II.		Tvsz. I-II.		Szv. I-III.
	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	
Arad	5-09	8-18	11-25	4-16	4-51	9-30	
Sotronya	5-25		11-41		5-08	9-46	
Kurtics	5-57	8-36	11-55	4-35	5-25	10-33	
Lökösháza	5-58		12-10		5-44	10-31	
Bánhidai major	5-58		12-16		5-51		
Országút	6-02				5-56		
Kétegyháza	6-10	9-00	12-26	4-58	6-05	10-40	
Ujkigyós	6-24		12-47		6-21	11-20	
Békés-Csaba	6-35	9-19	12-59	5-17	6-32	11-21	
Békés-Földvár	6-56		1-42	5-31	6-53	11-55	
Mezőberény	7-07	9-41	1-54	5-39	7-08	12-11	
Gyoma	7-36	10-06	2-25	6-04	7-37	12-40	
Mezőtar	8-02	10-29	2-53	6-23	8-03	1-12	
Pusztapó	8-03	10-30	3-01	6-22	8-04	1-13	
Pusztatenyő	8-39		3-33		8-40	2-02	
Szajol	8-52	11-00	3-47	6-55	8-53	2-16	
Szolnok	9-10	11-12	4-03	7-01	9-11	2-34	
Ujszász	9-49	11-37	4-43	7-41	9-50	3-27	
Tápiógyörgye	10-08		5-02		10-09	3-55	
Tápiózele	10-27		5-17		10-28	4-11	
Nagykátá	10-51	12-06	5-43		10-52	4-31	
Tápiózele	11-08		5-59		11-09	4-59	
Tápiószőlő-Tápiószőlő	11-22	12-29	6-11		11-23	5-13	
Mende	11-37		6-24		11-38	5-28	
Gyömör	11-46		6-33		11-47	5-37	
Maglód	11-58	12-47	6-45		11-59	5-49	
Rákos	12-17		7-04		12-18	5-58	
Kőbánya fel. p. u.	12-23		7-10		12-24	5-58	
Budapest k. p. u.	12-29	1-15	7-25		12-30	6-08	

Budapest-Arad.								
Állomások	Tvsz. I-II.	Gyv. I-II.	Szv. I-III.		Szv. I-III.	Szv. I-III.	Szv. I-III.	
			Szv.	Gyv.				
Budapest kpu.					8-00	2-12	12-20	9-30
Kőbánya felső p. u.					8-10		12-30	9-40
Rákos					8-17	2-12	12-37	9-47
Maglód					8-44		1-14	10-15
Gyömör					8-52		1-22	10-23
Mende					9-00		1-14	10-31
Tápiószőlő-Tápiószőlő					9-11		1-22	10-40
Tápiózele					9-21		1-31	11-03
Nagykátá					9-41	3-03	2-19	11-23
Tápiózele					9-58	3-16	2-43	11-43
Tápiógyörgye					10-09		2-58	11-53
Ujszász					10-24	3-33	3-10	12-08
Szolnok					10-27	3-34	3-12	12-11
Szajol					10-50	3-51	3-40	12-33
Pusztapó					10-24	3-33	3-10	12-08
Mezőtar					10-27	3-34	3-12	12-11
Gyoma					10-50	3-51	3-40	12-33
Mezőberény					11-09	3-58	4-07	1-04
Békés-Földvár					11-09	3-58	4-07	1-04
Békés-Csaba					11-25	4-11	4-27	1-20
Kigyós					11-37		4-40	1-32
Kétegyháza					11-48	4-27	4-55	1-43
Országút					12-02	4-41	5-21	2-03
Bánhidai major					12-10	4-42	5-24	2-11
Lökösháza					12-10	4-42	5-24	2-11
Kurtics					12-33	5-01	5-53	2-47
Sotronya					12-40	5-02	6-00	2-54
Arad					10-52	1-04	5-22	3-24
Budapest k. p. u.					6-20	1-13	5-30	3-32
Budapest k. p. u.					6-23	1-15	5-32	3-35
Budapest k. p. u.					6-42	1-28	5-43	3-54
Budapest k. p. u.					7-09	1-12	2-05	4-21
Budapest k. p. u.					7-24	2-17	2-32	4-36
Budapest k. p. u.					7-43	11-29	2-29	6-11
Budapest k. p. u.					7-47	11-30	2-34	6-15
Budapest k. p. u.					7-58			6-26
Budapest k. p. u.					8-03			6-31
Budapest k. p. u.					8-13	2-51		6-41
Budapest k. p. u.					8-36	11-54	3-05	6-55
Budapest k. p. u.					8-51	3-15		7-10
Budapest k. p. u.					9-10	12-12	3-29	7-29

Arad-Tövis.							
Állomások	Gyv.		Szv.		Tvsz.		Szv.
	Gyv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Szv.	Tvsz.	
Arad ind.	12-21	2-14	4-04	7-04	6-32	10-00	
Glogóvác		2-26	4-15		6-43	10-11	
Csicsér		2-37	4-24		6-52	10-20	
Gyomai Ménéz		2-49	4-37		7-05	10-33	
O-Paulis		2-55					
Paulis		3-02	4-43		7-17	11-16	
Baraczká		3-07	4-53		7-22		
M-Radna (é)	12-55	5-15	5-01	7-40	7-29	11-55	
M-Radna (i)	12-55	3-25	5-09	7-42	7-34	11-53	
Milova-O.		3-38	5-24				
Konop		3-49	5-40		7-56	12-55	
Berzova		4-06	6-03	8-09	8-12	1-08	
Soborsin	1-50	4-48	6-55	8-42	8-55	2-12	
Zám		2-09	7-23	9-01	9-20	2-50	
Mar-Illye		2-35	8-10	9-21	9-59	4-02	
Déva		2-58	8-43	9-53	10-39	5-19	
Piski (é)	8-09		9-02	10-01	10-52	5-41	
Piski (i)	8-16		9-17	10-15	11-07	6-00	
Szászváros	8-35		9-45	10-52	11-34	6-30	
Alvincz (é)	4-06		10-30	11-03	12-17	7-23	
Alvincz (i)	4-16		10-35	11-08	12-24	7-25	
Gy-fehérv. (é)	4-27		10-39	11-15	12-37	7-41	
Gy-fehérv. (i)	7-00		10-53	11-16	12-44	7-46	
Tövis (é)	7-36		11-23	11-37	1-10	8-21	

Tövis-Arad.							
Állomások	Szv.		Gyv.		Vv.		Vv.
	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Vv.	
Tövis ind.	8-33	3-55	8-55	2-00	8-40		
Gy-Fehérv. (é)	8-54	4-23	9-20	2-25	9-10		
Gy-Fehérv. (i)	8-58	4-29	11-21	2-30	9-15		
Alvincz (é)	4-06	4-47	11-32	2-44	9-25		
Alvincz (i)	4-07	4-48	11-42	2-48	9-35		
Szászváros	4-55	5-33	12-16	3-34	10-35		
Piski (é)	4-55	5-53	12-35	3-57	11-02		
Piski (i)	5-12	5-15	12-55	4-12	10-17		
Déva	5-20	6-29	1-09	4-27	11-54		
M-Illye (i)	5-45	7-11	1-39	5-10	12-17		
Zám	6-08	7-44	2-09	5-45	12-51		
Soborsin	4-15	6-31	8-17	6-18	1-23		
Berzova	5-03	8-58	8-57	6-37	2-13		
Konop	5-23		9-15	7-18	2-33		
Milova-O.	5-33		9-25	7-28	2-43		
M-Radna (é)	5-55	7-28	9-37	7-34	2-53		
M-Radna (i)	6-05	7-50	9-44	7-41	3-03		
Baraczká	6-14		9-52	7-50	3-13		
Paulis	6-21		10-10	7-57	3-23		
O-Paulis	6-28			8-15	3-33		
Gyomai Ménéz	6-38		10-14	8-27	3-43		
Csicsér	6-53			8-38	4-03		
Glogóvác	7-08		10-38	8-58	4-23		
Arad (é)	7-21	8-09	10-50	4-33	4-33		

Arad-Temesvár-Jézsefváros.				
Állomások	Szv.		Vv.	
	Szv.	Vv.	Szv.	Vv.
Arad	6-15	12-17	4-48	7-09
Uj-Arad	6-25	12-28	5-04	7-20
Németh-Ságh	6-42	12-44	5-27	7-38
Vinga	6-55	12-56	5-58	7-50
Orczyfalva	7-06	1-07	6-08	8-02
Merczfalva	7-16	1-17	6-22	8-15
Szt-András	7-27	1-28	6-37	8-26
Temesvár-Jv.	7-44	1-45	7-00	8-33

Temesvár-Jézsefváros-Arad.				
Állomások	Szv.		Vv.	
	Szv.	Vv.	Szv.	Vv.
Temesvár-Jv.	6-00	8-45	2-24	9-28
Szt-András	6-30	9-09	2-42	9-51
Merczfalva	6-38	9-27	2-56	10-05
Orczyfalva	6-44	9-42	3-06	10-19
Vinga	6-58	10-05	3-17	10-33
Németh-Ságh	7-11	10-23	3-30	10-47
Uj-Arad	7-28	10-47	3-47	10-51
Arad	7-38	11-00	3-56	11-08

(Utánnomás nem díjaztatik.)

APRO HIRDETÉSEK.

Egy jékarban lévő

íróasztal megvételre kerestetik. Ajánlatok „asztal” jellegre a kiadóhivatalba kéretnek.

Kázmesteri

állást keres gyermektelen házaspár, aki most is hasonló állásban van alkalmazva. Czim a kiadóhivatalban. 2543

Kisasszony felvétetik

irodánkban. Jelentkezések délután 1—2 óra között Vas és Tarsa cégnél Arad, Boros Béni-tér 6. 2542

Német fiúk

magyar családhoz társalgásra ajánkoznak a zünidőre csak ellátásért. Klotz János Weitzer János-utca 19. sz. 2540

Megjelentek

és Ingusz I. és Fia cég **Modern költőntárában** kaphatók: Szomaházy: Százhuszéves asszony, Méltóságos asszony lovagjai, A gyergyóvári hadjárat és az e heti szépirodalmi újdonságok. A fenti műveket ötszöri kiolvasás után félárért eladjuk. 178

Egy jóforgalmu fodrászüzlet

azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2471

Nagy elegáns koffer eladó.

Czim a kiadóhivatalban.

Sürgösen eladó magánlak

6 szoba, fürdőszoba, nagy kert. Tököly Imre-utca (Halász-utca) 45. sz. 2551

Egy terem

ujjonnan átalakítva bármilyen célra azonnal kiadó Boczkó-utca 8. sz. 2470

Ügyvédjelölt

irodát keres. Cim a kiadóhivatalban. 2503.

Árlejtési hirdetmény.

A talácsi gör. kel. rom. iskolaépület javítása és átalakítása céljából az aradi gör. kel. rom. szentszék által 30021—1909. szám alatt jóváhagyott terv- és költségjegyzék alapján f. évi július hó 7-én délután 4 órakor a lelkész lakásán új szóbeli árlejtés fog tartatni a nagyhalmágyi gör. kel. rom. esperes vezetése alatt.

Feltételek:

Kikiáltási ár 5573 kor. 18 fill., azaz ötezeröttszázhetvenhárom korona tizennyolc fillér.

Pályázók kötelesek az árlejtés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10 százalékát az egyházigazgatásnál letenni.

Az összes munkálatok csak egy vállalkozónak adassanak át.

A hitközség fenntartja magának azon jogot, hogy a munkálatokat a vállalkozók közül annak adja, amelyikben leginkább megbizik.

Az árlejtésen résztvevők semmi címen napidíjat, vagy egyéb költséget fel nem számíthatnak s nem is követelhetnek.

A talácsi gör. kel. román hitközségnek 1909. évi június hó 30-án tartott üléséből.

Harducz Pável,
hitközségi elnök.

2528

Újdonságok kölcsönzésre!

Lux: A una corda, Lovik: Vándormadár, Szikra: Hét szilvafa, Gárdonyi: Erősebb a halálnál, Szomaházy: Kaposi Mártha, Gyergyóvári hadjárat, 120 éves asszony, Siklósi Loew, Fodor: Napoleon, Herczeg: Szerelmesek, kölcsönzésre kaphatók Kerpel Izso kölcsönkönyvtárban Aradon. 262

Fényképeszeti cikkek.

Bármily gyártmányu fényképező gépeket előnyös részletfizetésre. Fényképeszeti lencsék bármely minőségben, s az összes fényképeszeti kellékek és újdonságok rendkívüli előnyárban. Bloch H. papírkereskedése és könyvnyomdája. Fényképeszeti cikkek gyári raktára. Telefon 126. sz. 600 oldalas árjegyzék kívánatra ingyen. Vidéki rendelésekhez részletes használati utasítás és újdonságok ismertetése lesz mellékelve. 1215

Eladó!

Építési anyag: u. m. fa 12 mtr. hosszú, deszkák, vasablakok, utcai fa álló kerítés, jutányos árban eladók az aradi Waggongyár műhelyeinek bontásából. Az anyag tekintve hosszú méreteire, igen alkalmas gazdasági építkezésekhez. Bővebbet a helyszínen. 2834

Helical-Premier

kerékpárok elpusztíthatatlanok, elegánsak és olcsók.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.
Egyedüli árusító:
PREMIERWERKE, EGER 1/B.

ÉRTESETÉS!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a törvényszéki palotával szemben levő

Park-vendéglő

vezetését mai napon átvettem s a legfőbb törekvésem oda fog irányulni, hogy a n. é. közönség becses pártfogását kérve részemre, szorgalmam által kiérdemeljem. **Kittinő konyha, izletes meleg és hideg étel.** a nap bármely szakában a legpontosabban lesz kiszolgálva. **Havi előfizetőknek előnyök,** ugyisintén a legjobb minőségű italok, bor és sör a legfrissebb minőségben kaphatók.

A n. é. közönség becses pártfogásáért oszedezik

Szalay János,

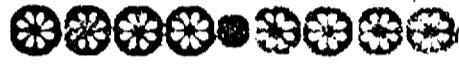
vendéglős. 2530

Vasárnap délután ZENE

Lapkihordó-pár

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

285—1909. gsz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a Csalán-utca feltöltése és kövezés iránt f. évi július hó 5-én d. e. 10 órakor árlejtést tart. Kikiáltási ár: 397 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban.

Az árlejtésen résztvenni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be s csak akkor vételnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz letét lére vonatkozó pénztári jegy mellékelve van s ha az ajánlatottevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a 104. számú szobában az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági sz. kének 1909. évi június hó. 28-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Az előkelő közönség kedvelt Palermó Pörkölt Kávéja!

Dürr Gusztáv

kávé nagykereskedéséből

Arad, a városházzal szemben.

Próbálja meg ismételt-n a Palermó pörkölt kávéját, amelynél jobb kávé nem létezik. Ugy fekete, mint tejes kávénak szapora és kiadó, ize, aromája páratlan finom és jó.

Ennél jobb kávé nem létezik!!

A legnagyobb szakértelemmel összeválogatott legjobb fajok! Csakis céggemmel ellátott 1/4 és 1/2 kilós lezárt csomagokban jön forgalomba.

Közvetlen behozatal a tengeri kikötőből.

Próba mintát Palermó kávéból egy csésze kávéra megízlelés céljából ingyen adok.

Kugler-féle (Gerbaud) csokoládé gyártmányai, főző és csemege csokoládékból mindenféle friss minőségekben állandóan raktáron.

Legméltányosabb ár!

185

Városi és megyei telefon 118.

Pörköltés hőlégen naponta többször.